№ 140 (2640) ■ Середа, 8 серпня 2001 року ■ Ціна договірна

Голос України

Газета Верховної Ради України

Вісімнадцять років керує сільгосппідприємством у селі Матюші, нині — сільгоспкооператив «Агрофірма «Матюші» (Білоцерківський район Київської області) Леонід Новіцький.

(Матеріал про це господарство читайте на 12-й стор.).

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1819 р. Народився письменник, історик, етнограф Пантелеймон Куліш (роман «Чорна рада»). ■ 1834 р. Народився Юрій (Осип) Федькович, видатний письменник з Буковини. ■ 1914 р. У Катеринославі народився Олександр Гай, майбутній актор, Шевченківський лауреат. З 1947-го і до кінця життя — у Львівському драмтеатрі ім. Заньковецької. ■ 1945 р. Радянський Союз оголосив війну Японії, союзниці гітлерівської Німеччини. ■ 1949 р. Не стало славетного борця-професіонала Івана Піддубного. За 40 років виступів не програв жодного змагання.

Законопроекти для села, для держави

Незважаючи на кампанію відпусток, у Комітеті з питань аграрної політики та земельних відносин готується низка законопроектів, спрямованих на розв'язання нагальних проблем агропромислового комплексу, пов'язаних з реформуванням галузі, забезпеченням ефективності її роботи в нових умовах господарювання, і досягнення на цій основі стабілізації та нарощування обсягів виробництва продовольчої продукції, прискорення соціально-економічних перетворень на селі.

Зокрема, доопрацьовуються окремі положення підготовленого до другого читання Земельного кодексу України, а також проектів законів про внесення змін до законів України «Про оренду землі» та «Про плату за землю».

На виконання Закону України «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001—2004 років» розробляється проект закону України про особливості кредитування сільського господарства. Це вкрай важлива для галузі проблема, без розв'язання якої неможливо забезпечити нормальне функціонування сільгосппідприємств у ринкових умовах.

(Закінчення на 2-й стор.).

Договір опротестовано

Група депутатів Християнсько-демократичної народної партії Молдови опротестувала в Конституційному суді країни українсько-молдавський договір про держкордон.

Вони вважають, що ратифікований парламентом договір суперечить Конституції, оскільки документ і підписаний між урядами двох країн додатковий протокол до нього передбачають передавання у власність України ділянки у 7,7 км автомагістралі Одеса—Рені, який проходить територією Молдови, а також прилеглих ділянок землі.

У зверненні до КС зазначається, що, згідно з Конституцією Молдови, «територія країни невідчужувана», а «набуття чинності міжнародного договору, що містить положення, які суперечать Конституції, має передувати перегляд Конституції».

Нагадаємо, що в обмін на ділянку автомагістралі Молдова отримала від України 400 метрів дунайського берега для будівництва порту та нафтоналивного терміналу і виходу в Чорне море.

ЖАННА ПІНТУСЕВИЧ — королева спринту

Сенсаційне повідомлення надійшло з канадського Едмонтона, де триває 8-й чемпіонат світу з легкої атлетики. Українська спринтерка Жанна Пінтусевич у змаганні з американкою Меріон Джонс виборола «золото» на стометрівці. Жанна показала кращий результат сезону — 10,82 секунди. Сенсаційність її перемоги в тому, що Меріон Джонс 55 разів поспіль не мала собі рівних у цьому, без сумніву, найпрестижнішому виді легкоатлетичної програми. Нагадаємо, що Жанна Пінтусевич уже ставала чемпіонкою світу з бігу на 200 метрів. Бажаємо Жанні нових гучних перемог.

Актуально

Копійка економії — гривні на ліки

Очікують, що з 15 серпня в селі Червоне Яготинського району Київської області буде знято карантин, запроваджений раніше через захворювання худоби на сибірську виразку.

Як повідомив глава департаменту ветмедицини Петро Вербицький, з 31 липня у селі не спостерігалося нових випадків захворювання.

Тим часом у сусідньому селі Лозовий Яр також виявлено хворих на «сибірку» тварин. І з 3 серпня карантин запроваджено вже там. На сьогодні в Яготинському районі загинуло 40 голів худоби, а з діагнозом «сибірська виразка» госпіталізовано 9 осіб.

(Закінчення на 3-й стор.).

Врожай-2001

Зібрали, та не торгують

На Запоріжжі зібрано 2 млн. 504 тис. тонн зернових — в 2,5 раза більше, ніж торік.

Першими в регіоні відсвяткували обжинки гуляйпільці, намолотивши 150 тис. тонн зерна. Стотисячний рубіж здолали хлібороби десяти районів області.

Тим часом на Запорізькій товарній біржі «Гілея» селяни пропонують тонну продовольчого зерна за 650 грн., а їм за неї дають поки що лише 550. Тому продовольчим зерном в області майже не торгують. Через біржу продано лише дві партії ячменю нового врожаю — 430 грн. за тонну, повідомляє наш власкор Олександр АБЛІЦОВ.

Загалом в Україні намолочено 30 млн. тонн зерна. Лідирує Одещина, де зібрали понад 3 млн. тонн збіжжя.

P. S. **За перше півріччя населення України зменшилося на 206,6 тисячі осіб**

Законопроекти для села, для держави

У комітетах Верховної Ради

(Початок на 1-й стор.).

У зв'язку з надзвичайно гострою проблемою галузі — оновленням техніки для сільськогосподарського виробництва, яка більш як на 80 відсотків зношена і морально застаріла і якої вкрай не вистачає, комітет опрацьовує законопроект про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу. Ухвалення цього закону розширить можливості для поновлення випуску вітчизняної техніки і забезпечення потреб галузі у ній.

У комітеті також опрацьовується проект закону про зерно та ринок зерна, спрямований на забезпечення державної політики щодо розвитку ринку зерна в Україні як пріоритетного сектора економіки, та законопроект про внесення змін до деяких законів України з питань ветеринарної медицини.

Для правового забезпечення організації виробництва вітчизняних ефективних засобів захисту рослин для потреб сільського господарства перший заступник голови комітету Олег Юхновський та автор цих рядків 27 липня ц. р. подали до Верховної Ради відповідний законопроект.

Крім того, робоча група закінчує підготовку пропозицій до проекту закону України про державний бюджет України на 2002 рік стосовно фінансування агропромислової галузі. Пропонуються нові підходи — вдвічі збільшити проти 2001 року надання коштів на компенсацію комерційним банкам кредитної ставки, що дасть змогу підприємствам АПК отримати реальні кредити, а також забезпечити надання для потреб АПК не менш як 5 відсотків видатків бюджету, як передбачено в Законі України «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001—2004 років».

У липні ц. р. фахівці секретаріату комітету виїжджали в Дніпропетровську та Херсонську області для перевірки виконання чинного законодавства в частині паювання земель і майна.

Комітет аналізує ефективність прийнятих законів щодо зупинення спаду виробництва та фінансового оздоровлення галузі.

Олександр БОРЗИХ,
народний депутат України, секретар Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Верховної Ради України.

Фотофакт

У день шістдесятиріччя початку 73-денної оборони Одеси відбулася урочиста церемонія покладання квітів до пам'ятника Невідомому матросу і до могил героїв.
***На знімку** (зліва направо): бойові подруги Валерія Вартік, Марія Зуєва і Лідія Романенко*
Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

Сезон літньої активності

На Поліссі цього літа не просто жарко — парко. Тож наче не до політики... Проте літо скоро закінчиться.

Регіон: політичний спектр

Комуністи й соціалісти Житомирщини не поспішають сурмити масовий збір: у кожної з цих партій свій електорат — стабільний, надійний. Тим більше, що в того електорату клопотів по зав'язку: спершу, щоб жук картоплю не з'їв, потім викопати її за три дні, які дає нам День незалежності разом з вихідними. Та скільки б не було клопотів, читач усе-таки знайде час узяти до рук обласні газети цих двох партій, щоб наснажитися гнівом до існуючого режиму, а заодно довідатися з «Комуніста Полісся», якими відступниками від правильних ідей є соціалісти, а із «Зірки надії», газети соціалістів, більшої за обсягом і тиражем, — як нинішньому режимові допомогли утриматися при владі комуністи.

А от прогресивні соціалісти, незважаючи на літо, вирішили «зазубритися» великим мітингом за союз України, Білорусі й Росії. Прийшло до ста осіб...

Трохи незвично, але найбільша активність, саме в «центрі». Хоча, це, мабуть, і закономірно: електорат цих партій легко мігрує своїми настроями з одної до іншої, тому треба швидше пришвартувати його до себе.

Потяг із чотирьох партійних вагонів — НДП, Партії регіонів, «Трудової України» та Аграрної партії, — намір створити який задекларував, зокрема, міністр транспорту, в області, схоже, пертимуть «регіонали». Тим більше, що «двічі народні» свою роль вже зіграли, після чого трохи потьмянішали, а дві інші партії помітити на політичній карті Житомирщини проблематично. «Регіонали» встигли сподобатися молоді проведенням у «мертвий» сезон заходом проти дитячої наркоманії і злочинності за участю зірок української естради. Вони підтримали квартет бандуристок, допомогли спортсменам. Вдало вибрано ідейних лідерів обласної парторганізації: очолює її Борис Кузьмінський, керівник підприємства, що випускає найкращі українські шкарпетки, а крім нього, зустрічі в прямому ефірі місцевого телеканалу проводить член політради ПРУ, голова ДПА в області Анатолій Петренко, що завоював імідж захисника інтересів виробників.

Не стало літо періодом затишшя і для об'єднаних соціал-демократів, які мають в області розгалужену структуру осередків, видають власну газету. Лідер житомирських есдеків, народний депутат України Володимир Заєць використовує всі можливості, щоб нагадати виборцям про партію. Не забули і про «Лесині джерела» — літературно-мистецьке свято в Новограді-Волинському. Привід більш ніж вагомий — Леся Українка була учасницею соціал-демократичного руху.

Своїм шляхом пішов обласний осередок Української партії справедливості — Союзу ветеранів, інвалідів, чорнобильців, «афганців» (УПС — СВІЧА). Хто тільки не обіцяв за останні роки надати журналістам обласного центру можливість для регулярних зустрічей і неформального спілкування — далі розмов не йшло. «Афганці» міста на початку червня створили клуб журналістів «Аріана». А ще вони першими заявили: СВІЧА цілиться не тільки на парламент, а хоче бачити своїх людей в органах місцевого самоврядування, починаючи з сільрад. «Афганець» Володимир Канюка, в якого великий досвід роботи помічника народного депутата України, пояснив це так: «Для селянина сільський голова значить більше, ніж для мене Голова Верховної Ради. Народним депутатам доводиться витрачати багато часу на питання, які мали б вирішуватися на місці, та зрушити справу вдається тільки після того, як з Києва приходить лист на бланку Верховної Ради». А що саме СВІЧА може зробити одним із своїх козирів, легко здогадатися: кожна з категорій людей, перерахованих у цій абревіатурі, має право на пільги. А на Житомирщині, половина якої — «зони», проблема чи не найгостріша: в тих, кого стосується літера «Ч» у назві партії, заборгованість у чорнобильських пільгах уже з надто довгою бородою...

Олексій КАВУН.

Житомир.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між урядами держав — учасниць Чорноморського Економічного Співробітництва (ЧЕС) про співробітництво у наданні надзвичайної допомоги і ліквідації надзвичайних ситуацій, що виникли внаслідок лих природного і техногенного характеру

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між урядами держав — учасниць Чорноморського Економічного Співробітництва (ЧЕС) про співробітництво у наданні надзвичайної допомоги і ліквідації надзвичайних ситуацій, що виникли внаслідок лих природного і техногенного характеру, підписану 15 квітня 1998 року в м. Сочі, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
12 липня 2001 року.
№ 2667-ІІІ.

Калачами — до партії

Партійні рядки

Глибока мовчанка запала в політичному істеблішменті Чернівецької області. Осередки партій (а на Буковині їх зареєстровано три десятки) обрали вичікувальну позицію і не роблять гучних заяв щодо своєї тактики на майбутніх парламентських виборах.

Але боротьба за голоси вже йде. Першими почали масовану психологічну обробку своїх потенційних виборців соціал-демократи об'єднані та партійці з «Батьківщини». Через власну партійну пресу.

Часопис Руху «За єдність» завдав нищівного удару по персоні голови Чернівецької облдержадміністрації Теофілу Бауеру. Керівництво партії звернулося до Президента України Леоніда Кучми з вимогою змістити його з посади, заявляючи, що Теофіл Бауер занедбав економіку краю, загострив політичну ситуацію, при ньому жителі області мають найнижчу в державі зарплатню.

З'явилося на Буковині й партійне поповнення. Цими днями зареєстровано обласний та міський осередки «Яблука». Очолили їх місцеві підприємці.

Обласну організацію взяв до своїх рук власник приватної мережі «Таксі-0-50» Франц Федорович. Очолюваний ним перевізницький загін оголосив, що раз на місяць возитиме безкоштовно інвалідів і ветеранів. Найбільший спалах активізації «яблучників» спостерігатиметься в день Преображення Господнього. Вони роздаватимуть освячені в буковинських церквах яблука, груші та калачі малозабезпеченим людям.

Василь БАБУХ.

Президент проти «місцевої» недоторканності

Президент України Леонід Кучма повернув до Верховної Ради закон «Про статус депутатів місцевих рад», ухвалений парламентом у новій редакції 11 липня. Тоді депутати не погодилися з пропозицією глави держави скасувати статтю, що встановлює порядок притягнення депутатів місцевих рад до відповідальності і впроваджує недоторканність депутатів місцевих рад. Парламент також не погодився з пропозицією глави держави вилучити з тексту закону положення про депутатські фракції і поширив права депутатських фракцій і на депутатські групи в місцевих радах.

У своїх пропозиціях Л. Кучма зазначає, що цей закон, який не один раз повертався на повторний розгляд, не може бути підписаний, бо під час останнього розгляду не було враховано жодної пропозиції глави держави. Президент пропонує вилучити з прийнятої редакції норму про додаткові гарантії недоторканності депутатам місцевих рад. Пропозиції Президента також стосуються права депутатів місцевих рад звертатися до правоохоронних і контролюючих органів, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Тут зазначено, що права депутатів місцевих рад не можуть бути ширші, ніж у народних депутатів.

Окрім того, Президент відзначає невідповідність Конституції закріпленій у новій редакції закону норми про надання фракціям, сформованим на підставі політичних ознак, більших прав, аніж депутатським групам, робота яких не має політичних ознак, або окремим, позафракційним депутатам.

До 10-річчя незалежності України

Вільшанка готує сюрпризи

Цікаву програму святкування 10-ї річниці незалежності України розроблено Вільшанською районною державною адміністрацією. Крім традиційних ювілейних заходів, там плановано організувати зустріч із знаними земляками, які нині на високих посадах у нашій державі та в близькому зарубіжжі. Серед них — чимало академіків, професорів, письменників, генералів, відповідальних працівників міністерств, бізнесменів, керівників великих підприємств.

Як повідомив голова райдержадміністрації Віктор Водоводов, мета зустрічі полягає в тому, щоб спільними зусиллями віднайти шляхи відродження степового краю, піднесення його іміджу в області й Україні, прискорення розв'язання соціально-економічних та науково-освітніх проблем.

На зустрічі також буде порушено питання про реставрацію й відкриття україно-болгарського історичного музею. А під час святкування Дня незалежності п'ятеро із запрошених земляків будуть удостоєні звання «Почесний громадянин Вільшанки».

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

Копійка економії — гривні на ліки

(Початок на 1-й стор.).

Велике занепокоєння викликає реалізація м'яса хворих тварин. Так, на Лісовому ринку Києва вже виявлено заражену конину. Та найбільш небезпечні стихійні ринки. Під час недавнього рейду правоохоронці, ветінспектори і працівники санепідемслужби вилучили близько 1,2 тонни м'ясопродуктів і 700 кг молочної продукції, що їх реалізували без відповідних довідок ветконтролю. До адміністративної відповідальності притягнуто 555 осіб.

Зокрема, у Старокиївському районі знято з реалізації ковбасні вироби, що надійшли на прилавки без сертифікату і свідоцтва про якість, — на 3,3 тис. грн., а також молочні продукти і томатну пасту — на 6,5 тис. грн.

Та все одно на вулицях столиці продовжують продавати ніким не перевірену продукцію.

Влас. кор.

Знак біди

Горить на горі

Десять гектарів трави й чагарників горіли вчора на горі Кастель, що біля селища Лазурного неподалік Алушти в Криму. Як повідомляє МНС, пожежу гасили 106 осіб і 14 одиниць техніки, зокрема один вертоліт.

Фотофакт

Різноманітні оздоблювальні елементи від Ладижинського заводу силікатної цегли (Вінниччина) допомагають будівельникам зводити найвигадливіші споруди.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

Асоціація вільних журналістів протестує

Актуально

Кримська асоціація вільних журналістів висловила обурення «у зв'язку з арештом, побиттям і судом» у Севастополі редактора газети «Мелітопольські відомості» Євгена Рибки.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в Комітеті з моніторингу свободи преси в Криму, Асоціація вільних журналістів обурена діями севастопольської міліції стосовно Є. Рибки і вимагає від Міністерства внутрішніх справ України провести розслідування і покарати тих, хто, «перевищуючи свої службові повноваження, дозволив прямі знущання над мелітопольським журналістом».

28 липня — в день, коли на святкування Дня Військово-Морського флоту Росії у місто прибули Президенти Леонід Кучма і Володимир Путін, на автовокзалі Севастополя Є. Рибка зазнав нападу невідомих людей у цивільному, був побитий і доставлений у приміщення УВС Севастополя. Дружина та син журналіста протягом кількох годин нічого не знали про його долю.

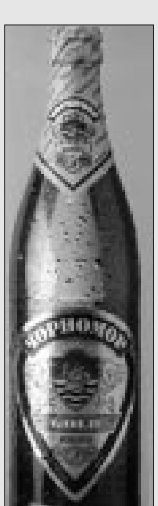
«Єдиною виною нашого колеги, як з'ясувалося, були коротка стрижка і напис на його футболці, що не сподобався «правоохоронцям». Він нібито свідчив про його зв'язок з неонацистами. «Стражам порядку» здалося недостатнім пред'явлення журналістом свого посвідчення, пояснень його дружини, телефонних дзвінків у міліцію його колег. Протягом більш як шести годин над ним чинили допит, потім його посадили в камеру до Нахімовського РВВС», — йдеться у заяві асоціації.

Наступного дня Є. Рибку вже судили «за непокору міліції», не допустивши в зал засідань друзів і колег-журналістів. Суд відпустив Є. Рибку з-під варти, винісши «попередження».

«Те, що сталося з Євгеном Рибкою — не просто «помилка слідства». Це злочин проти свобод і прав людини та журналіста. Це наслідок тієї безкарності та вседозволеності можновладців щодо пересічних громадян, яка вже стала традицією в нашій країні. Розправа над мелітопольським журналістом ще раз підтвердила, що ніхто з нас не може почуватися в безпеці, де б він не перебував: на роботі, на вулиці, у власній квартирі чи на полюванні» — підкреслюється у заяві Кримської асоціації вільних журналістів.

Виробництво

«Чорномор» з дивовижним смаком

Мало хто знає, що з початку цього літа дивовижний смак і привабливий дизайн висококісного пива класу «преміум» «Чорномор Gold» задовольняє найпримхливіших гурманів.

Одеська броварня «Ефес Україна», де виробляють пиво, створена на базі заводу «Чорномор» — одного з найбільших броварних підприємств України. Завод, побудований в 1984 році чеськими фахівцями, випускав більш як 50 мільйонів літрів пива щорічно. А після приватизації «Чорномору» внаслідок співпраці компаній Invesco сеам та Efes Beverage Group виникла «Ефес Україна».

До речі, надзвичайного смаку нового пива досягають не лише завдяки вдалому поєднанню інгредієнтів за давніми традиціями пивоваріння. Так, броварня, що використовує передові світові технології, устаткована сучасною системою з обробки води. Зокрема, рідина проходить контроль із пом'якшення і навіть жорсткості, а також очищується від хвороботворних мікробів. Але в той же час зберігаються неперевершені смакові якості екологічно чистої води.

Урешті, ви й самі можете переконатися!

Наталя БЕРЕЗНЯК.

Премії за національне відродження

Відзнаки

У Національній спілці письменників України відбулося вручення премій Ліги українських меценатів благодійникам та літераторам.

Михайло та Марія Гояни (Австралія) та Валентина Стрілько (Україна) за самовіддану благодійну діяльність, що сприяє національному відродженню України, одержали премію імені Євгена Чикаленка. Подружжя Гоянів, опинившися в еміграції після другої світової війни, профінансувало в Україні цілу низку важливих видань. А також подарувало шкільним бібліотекам десятки тисяч томів. Валентина Стрілько —президент Міжнародного освітнього доброчинного фонду імені Ярослава Мудрого, що допомагає здобувати освіту дітям-сиротам, талановитим дітям з малозабезпечених сімей.

Лауреатами премії імені Дмитра Нитченка стали Степан Горлач (Канада) і Михайло Найдан (США) за активну пропаганду української книжки. Нині Степан Горлач —голова Товариства приятелів України в Канаді. Серед його проектів — розбудова київської Парламентської бібліотеки. Михайло Найдан, головний редактор «Американського славістичного журналу», перекладає на англійську мову українських письменників. Він також організовує й редагує українські видання у США.

А премію імені Бориса Нечерди за самобутні художні відкриття та утвердження нових напрямів в українській поезії присуджено Анатолію Мойсієнку (Київ) та Ігорю Павлюку (Львів).

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Будівництво

Велетень потроху оживає

Активізувалися роботи зі спорудження Дністровського комплексного гідровузла, одного з найбільших у світі енергетичних об'єктів. Після того, як зарубіжний інвестор відмовився фінансувати новобудову, всі витрати взяла на себе держава. З початку року сюди вже спрямовано близько тридцяти мільйонів гривень. Однак будівельних потужностей для ефективного освоєння цих коштів бракує. Тому Чернівецька облдержадміністрація терміново перекидає з обласного центру спеціалізовані підрозділи, аби пожвавити роботу.

Василь БАБУХ.

Новини регіону: Закарпаття

Фінал — лава підсудних

Ще в лютому оперативники управління СБУ в Закарпатській області спільно з чопськими митниками затримали в одному з вагонів потяга «Москва —Будапешт» уродженця Хмельницької області Анатолія С. та мешканців Києва Гарсевана Н. і Георгія К. під час спроби контрабанди великої партії культурних та історичних цінностей. З тайника було вилучено 31 старовинну ікону, 47 давніх монет, а також коштовний перстень, ордени й медалі — всього 200 найменувань цінностей на більш як 46 тисяч гривень. А днями місцевий суд Ужгородського району розглянув справу й виніс вирок. Контрабандистів позбавлено волі на термін до трьох років. Враховано пом'якшуючі обставини, виконання вироку відстрочено на два роки. Винесено рішення про конфіскацію особистого майна та речей контрабанди. Кожного із засуджених оштрафовано на 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян України. Солідарно вони мають сплатити ще 1540 гривень витрат на проведення експертизи.

Уже немає заборгованості

На Закарпатті погашено заборгованість у зарплатах працівникам бюджетних установ та допомозі сім'ям з дітьми.

Вода подорожчала вдвічі

Рішенням виконкому Ужгородської міської ради із 1 серпня підвищено тарифи на водопостачання та водовідведення. Відтепер ужгородці сплачуватимуть ці послуги з розрахунку за кубометр відповідно 65 та 35 копійок.

«Чех—прес фото». Є що подивитися

В ужгородській галереї «Карпат-арт» розгорнуто виставку робіт провідних фотомайстрів з Чехії та Словаччини. Включає вона і окремі роботи, і цілі серії. Участь у конкурсі взяли майже 200 фотографів. Проходить виставка під патронатом мера Праги та міністерства культури Чеської Республіки.

Невдовзі роботи майстрів об'єктива переглянуть і кияни.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Буває і таке

Помилково записали у загиблі

10 січня 1942 року під час масових розстрілів євреїв у Красноармійську Донецької області Фені Резніковій разом із сестрою та матір'ю дивом удалося втекти в найближчий хутір Зеленівку, де їх сховала в погребі одна з місцевих мешканок. Згодом за чужими документами вони дісталися лінії фронту й опинилися у своїх. Як дипломованого фармацевта, Феню Зіновіївну взяли на службу в госпіталь, у складі якого вона пройшла пів-Європи і в Чехословаччині зустріла Перемогу. Але весь цей час вона значилася в архівах як розстріляна фашистами під час окупації і похована у своєму рідному місті. Помилку виявили тільки після виходу у світ чергового тому «Книги скорби Украины. Донецкая область», де зібрано списки донеччан, які загинули в роки минулої війни.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Колектив Київського національного університету імені Тараса Шевченка глибоко сумує з приводу тяжкої втрати — смерті ректора (1970—1984), депутата, Голови Верховної Ради УРСР (1972—1980 рр.), заслуженого діяча науки УРСР, професора **БІЛОГО Михайла Ульяновича** і висловлює щирі співчуття рідним та близьким.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про боротьбу із захворюванням на туберкульоз

Цей Закон визначає правові, організаційні та фінансові засади діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, видів діяльності та господарювання, а також фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності, спрямованої на запобігання виникненню і поширенню захворювання на туберкульоз, встановлює права, обов'язки та відповідальність юридичних і фізичних осіб у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

туберкульоз — інфекційна хвороба, що викликається мікобактеріями туберкульозу, протікає з періодичними загостреннями, рецидивами та ремісіями, вражає переважно найбідніші, соціально дезадаптовані групи населення (біженці, мігранти, особи, які перебувають в установах кримінально-виконавчої системи, особи без постійного місця проживання, алкоголіки, наркомани тощо), спричиняє високу тимчасову та стійку втрату працездатності, вимагає тривалого комплексного лікування та реабілітації хворих. Негативні соціально-економічні наслідки, що спричиняються туберкульозом, дали підстави віднести цю хворобу до групи соціально небезпечних;

хворий на активну форму туберкульозу — особа з вираженими проявами туберкульозу, підтвердженими клінічними, лабораторними та рентгенологічними дослідженнями;

хворий на туберкульоз у стані ремісії — особа з неактивними залишковими проявами туберкульозу, яка не несе загрози інфікування контактних осіб, але потребує медичного (диспансерного) нагляду;

хворий на заразну форму туберкульозу — хворий на активну форму туберкульозу, у виділеннях якого виявлено мікобактерії туберкульозу, і такий хворий є джерелом інфекції для осіб, які з ним контактують;

протитуберкульозна допомога — комплекс соціально-економічних, організаційних, лікувально-профілактичних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів щодо захисту населення від туберкульозу, що спрямовані на профілактику, своєчасне виявлення та діагностику, лікування, медичний (диспансерний) нагляд і реабілітацію хворих на туберкульоз та здійснюються відповідно до цього Закону, інших нормативно-правових актів у сфері боротьби з туберкульозом;

лікувально-профілактичні заходи — заходи медичного характеру щодо індивідуальної профілактики, своєчасного виявлення захворювання, діагностики, лікування, медичного (диспансерного) нагляду та реабілітації хворих на туберкульоз;

профілактика захворювання на туберкульоз — заходи соціально-економічного, організаційного, протиепідемічного та медичного характеру, спрямовані на запобігання виникненню та масовому поширенню туберкульозу, а також на своєчасне виявлення інфікованих мікобактеріями туберкульозу дітей та підлітків і хворих на туберкульоз серед населення;

протитуберкульозні заклади — спеціалізовані заклади охорони здоров'я, що здійснюють діагностику туберкульозу та надають лікувально-профілактичну (стаціонарну та амбулаторну) допомогу хворим на туберкульоз (протитуберкульозні диспансери, лікарні, відділення, кабінети, науково-дослідні інститути, денні стаціонари, санаторії тощо). Перелік протитуберкульозних закладів затверджується центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я;

туберкулінодіагностика — специфічний діагностичний тест, що проводиться туберкуліном, для своєчасного виявлення інфікованих мікобактеріями туберкульозу та хворих на туберкульоз;

хіміопрофілактика туберкульозу (далі — хіміопрофілактика) —застосування протитуберкульозних лікарських засобів з метою профілактики захворювання на туберкульоз контактних осіб і попередження рецидивів туберкульозу;

рецидив туберкульозу — активізація перебігу туберкульозу в осіб, які раніше хворіли на туберкульоз і вважалися вилікуваними;

інфіковані мікобактеріями туберкульозу — особи, в яких виявлено позитивну імунну реакцію на туберкулін.

Стаття 2. Законодавство про боротьбу із захворюванням на туберкульоз

Законодавство України про боротьбу із захворюванням на туберкульоз складається з Основ законодавства України про охорону здоров'я, законів України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунодефіциту (СНІД) та соціальний захист населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», цього Закону, інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до нього.

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про боротьбу із захворюванням на туберкульоз, застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ ІІ. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З БОРОТЬБОЮ ІЗ ЗАХВОРЮВАННЯМ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ

Стаття 3. Державне регулювання діяльності, пов'язаної з боротьбою із захворюванням на туберкульоз

Державне регулювання — це реалізація державної політики шляхом розробки та виконання цільових програм підвищення добробуту населення, створення інших економічних, соціальних і правових умов для попередження захворювання на туберкульоз та його масового поширення, лікування, забезпечення належного контролю та нагляду за здійсненням протитуберкульозних заходів.

Держава визнає боротьбу з туберкульозом невід'ємною складовою частиною політики щодо безпеки суспільства та національної безпеки і визначає проведення протитуберкульозних заходів, забезпечення кожному громадянину безоплатності, доступності та рівних можливостей отримання протитуберкульозної допомоги пріоритетними завданнями для всіх центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування.

Державне регулювання діяльності, пов'язаної з боротьбою із захворюванням на туберкульоз, здійснюється Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Державне регулювання діяльності, пов'язаної з боротьбою із захворюванням на туберкульоз, передбачає цілеспрямоване виділення коштів з Державного бюджету України та з місцевих бюджетів, насамперед для забезпечення ефективного лікування хворих на заразні форми туберкульозу.

Стаття 4. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз

Кабінет Міністрів України у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз:

розробляє і здійснює відповідні державні програми;

забезпечує фінансування та матеріально-технічне забезпечення закладів охорони здоров'я, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, підприємств, установ та організацій, залучених до проведення заходів, пов'язаних з профілактикою і лікуванням захворювання на туберкульоз, передбачених відповідними державними програмами, координує здійснення цих заходів;

координує та спрямовує роботу міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;

вирішує інші питання у межах повноважень, визначених законом;

подає до Верховної Ради України щорічний звіт про хід виконання державної програми по боротьбі з туберкульозом, стан захворюваності на туберкульоз та смертності від нього;

забезпечує контроль за здійсненням протитуберкульозних заходів.

Стаття 5. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим і місцевих органів виконавчої влади у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз

Рада міністрів Автономної Республіки Крим і місцеві органи виконавчої влади у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз:

реалізують державну політику в сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз, організовують розроблення і виконання регіональних і місцевих програм з цього питання, а також беруть участь у розробленні та виконанні державних програм;

забезпечують реалізацію передбачених законодавством заходів соціального захисту хворих на туберкульоз та інфікованих мікобактеріями туберкульозу щодо доступності та безоплатності надання зазначеним категоріям лікувально-профілактичної та санаторної допомоги у відповідних державних і комунальних закладах, проведення їм хіміопрофілактики, а також поліпшення житлових умов і працевлаштування хворих на туберкульоз;

здійснюють заходи, спрямовані на забезпечення епідемічного благополуччя щодо туберкульозу, контролюють проведення цих заходів юридичними і фізичними особами;

інформують населення через засоби масової інформації про епідемічну ситуацію щодо захворювання на туберкульоз в регіоні та заходи, які здійснюються з метою її поліпшення;

забезпечують кадрами, фінансовими та матеріально-технічними ресурсами комунальні заклади охорони здоров'я та інші підприємства, установи, організації, діяльність яких пов'язана з виконанням програм по боротьбі з туберкульозом;

щорічно звітують на сесіях відповідних рад про хід виконання програм по боротьбі з туберкульозом.

Стаття 6. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз

Органи місцевого самоврядування у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз:

забезпечують реалізацію державної та місцевих програм по боротьбі з туберкульозом, їх матеріально-технічне та фінансове забезпечення;

здійснюють комплексні заходи, спрямовані на поліпшення ситуації із захворюванням на туберкульоз;

забезпечують участь у боротьбі із захворюванням на туберкульоз закладів та установ охорони здоров'я усіх форм власності, а також вдосконалення мережі протитуберкульозних закладів, діяльність яких пов'язана із захистом населення від захворювання на туберкульоз;

забезпечують доступність і безоплатність надання протитуберкульозної допомоги громадянам України, хворим на туберкульоз та інфікованим мікобактеріями туберкульозу, в комунальних протитуберкульозних закладах;

відповідно до вимог цього Закону безоплатно забезпечують хворих на туберкульоз та осіб з груп підвищеного ризику захворювання чи його рецидиву лікарськими засобами та виробами медичного призначення для лікування та профілактики захворювання на туберкульоз; забезпечують реалізацію передбачених законодавством заходів соціального захисту хворих на туберкульоз, у тому числі щодо поліпшення житлових умов і працевлаштування хворих на туберкульоз;

вирішують інші питання у межах повноважень, визначених законом;

забезпечують контроль за здійсненням протитуберкульозних заходів.

Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз

Центральний орган виконавчої влади в галузі охорони здоров'я у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз:

розробляє та представляє на затвердження Кабінету Міністрів України проект державної програми боротьби із захворюванням на туберкульоз із урахуванням пропозицій Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади;

розробляє, затверджує і вводить у дію санітарні норми, стандарти щодо реєстрації, обліку, обстеження, лікування хворих та медичного (диспансерного) нагляду за ними, методи діагностики та профілактики захворювання на туберкульоз, інші нормативно-правові акти;

веде статистичний облік захворювань на туберкульоз;

аналізує і прогнозує епідемічну ситуацію в Україні та в окремих регіонах, розробляє обгрунтовані пропозиції щодо профілактики та зниження рівня захворюваності на туберкульоз і поліпшення епідемічної ситуації та подає їх на розгляд Кабінету Міністрів України;

створює та забезпечує функціонування національної системи моніторингу захворювання на туберкульоз;

бере участь у формуванні на умовах державного контракту державних замовлень на виробництво лікарських засобів, медичних імунобіологічних препаратів та дезинфекційних засобів, необхідних для лікування хворих та хіміопрофілактики туберкульозу, здійснення профілактичних та протиепідемічних заходів, організовує їх централізовану закупку за рахунок коштів Державного бюджету України, забезпечує розподіл між регіонами та контроль за їх раціональним використанням, а також формує державне замовлення на підготовку фахівців з профілактики та лікування туберкульозу;

здійснює міжвідомчу координацію та забезпечує взаємодію з іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади у сфері боротьби із захворюванням на туберкульоз;

організовує гігієнічне навчання населення з питань запобігання виникненню та поширенню туберкульозу, а також забезпечує медичні служби міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, установи державної санітарно-епідеміологічної служби інформацією про епідемічну ситуацію в Україні та у світі, щорічно інформує їх про прийняті санітарні норми та інші нормативно-правові акти щодо захисту населення від захворювання на туберкульоз;

вирішує інші питання у межах повноважень, визначених законом.

Розділ ІІІ. ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ВІД ЗАХВОРЮВАННЯ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ

Стаття 8. Своєчасне виявлення хворих на туберкульоз

Своєчасне виявлення хворих на туберкульоз забезпечується лікарями, іншими медичними працівниками, які зобов'язані усіх хворих із будь-якими ознаками туберкульозу направити для подальшого обстеження до відповідного протитуберкульозного закладу чи до лікаря-спеціаліста (фтизіатра).

З метою своєчасного виявлення осіб, інфікованих мікобактеріями туберкульозу та хворих на туберкульоз, проводяться також профілактичні медичні огляди населення.

Обов'язковим профілактичним медичним оглядам на туберкульоз підлягають:

діти віком до 14 років включно — щороку;

працівники, зайняті на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами, та особи віком до 21 року, а також працівники окремих професій, виробництв та організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення, — щороку, за винятком певних категорій працівників, яким такі огляди проводяться у строки, встановлені спеціальними нормативно-правовими актами;

особи, які відбувають покарання в установах кримінально-виконавчої системи, — під час прибуття до цих установ, а в подальшому — не рідше одного разу на рік, та за місяць до звільнення.

Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам на туберкульоз, терміни та порядок проведення, необхідні лабораторні, інструментальні та інші види досліджень, що використовуються під час проведення цих оглядів, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

У разі погіршення епідемічної ситуації щодо захворювання на туберкульоз за поданням відповідного головного державного санітарного лікаря органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування приймають рішення про проведення позачергових обов'язкових профілактичних медичних оглядів на туберкульоз осіб, які підлягають обов'язковим медичним оглядам, чи інших груп населення, серед яких рівень захворюваності значно перевищує середній показник на відповідній території. До груп із підвищеним ризиком захворювання на туберкульоз відносяться особи, які: перебувають у контакті з хворими на активні форми туберкульозу, не мають постійного місця проживання, відбувають покарання в установах кримінально-виконавчої системи, зловживають алкоголем чи наркотиками, а також біженці, мігранти тощо.

Критерії для віднесення певної соціальної категорії населення до групи підвищеного ризику захворювання на туберкульоз встановлюються центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Рентгенофлюорографія як метод своєчасного виявлення хворих на туберкульоз застосовується за наявності в обстежуваних осіб медичних показань, а також при обстеженні осіб з груп підвищеного ризику. При проведенні обов'язкових медичних оглядів цей метод може застосовуватися щодо груп, визначених переліком професій, виробництв, підприємств, установ та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам на туберкульоз. У разі неблагополучної епідемічної ситуації щодо захворювання на туберкульоз зазначений метод може застосовуватися при обстеженні й інших визначених груп населення.

Особи, які ухиляються або без поважних причин у визначений термін не пройшли обов'язковий профілактичний медичний огляд на туберкульоз, відсторонюються від роботи, а неповнолітні, учні та студенти —відсторонюються від відвідування навчальних закладів.

Стаття 9. Профілактичні щеплення проти туберкульозу

Профілактичні щеплення проти туберкульозу в Україні є обов'язковими і здійснюються відповідно до календаря профілактичних щеплень з дотриманням вимог статті 12 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у галузі охорони здоров'я.

Профілактичні щеплення проти туберкульозу проводяться безоплатно, за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів, фондів соціального страхування, інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 10. Здійснення протитуберкульозних заходів під час оформлення дітей та підлітків до навчальних, оздоровчих та інших дитячих закладів і прийняття на роботу працівників

Оформлення та прийняття дітей віком до 14 років до навчальних, оздоровчих та інших дитячих закладів здійснюється згідно з вимогами статті 15 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб». Результати туберкулінодіагностики та інших видів обстеження дітей на туберкульоз наводяться у відповідній довідці закладу охорони здоров'я.

При прийнятті на роботу працівників визначених професій, виробництв, організацій власник або уповноважений ним орган зобов'язаний за свої кошти організувати їх медичне обстеження, у тому числі на туберкульоз, якщо таке обстеження передбачене переліком професій, виробництв, організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам. Особи, у яких виявлено захворювання на туберкульоз, не можуть бути прийняті на роботи, визначені зазначеним переліком.

Стаття 11. Хіміопрофілактика туберкульозу

Хіміопрофілактиці туберкульозу підлягають особи, інфіковані мікобактеріями туберкульозу віком до 18 років, у яких вперше в житті виявлено позитивну пробу на туберкулін, хворі на туберкульоз із затихаючим процесом та у стані ремісії, члени сім'ї хворого на заразні форми туберкульозу та інші особи, які проживають з ним в одній кімнаті, а також особи, які були в безпосередньому контакті з таким хворим. Особи, інфіковані мікобактеріями туберкульозу віком понад 18 років, можуть підлягати хіміопрофілактиці туберкульозу за наявності медичних показань.

Хіміопрофілактика туберкульозу проводиться під контролем медичного працівника.

Хіміопрофілактика туберкульозу здійснюється безоплатно, за рахунок коштів місцевих бюджетів, фондів соціального страхування, інших джерел, не заборонених законодавством, що передбачені на реалізацію відповідних програм боротьби з туберкульозом, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Стаття 12. Лікування та медичний (диспансерний) нагляд за хворими на туберкульоз

Лікування хворих на туберкульоз здійснюється під обов'язковим медичним контролем із дотриманням встановлених стандартів лікування. Лікування та медичний (диспансерний) нагляд за всіма хворими на туберкульоз, інфікованими мікобактеріями туберкульозу та особами, які були в контакті з хворими на заразні форми туберкульозу, здійснюється спеціалізованими протитуберкульозними закладами.

Хворі на заразні форми туберкульозу, в тому числі соціально дезадаптовані, із супутніми захворюваннями на хронічний алкоголізм, наркоманію чи токсикоманію, які ухиляються від лікування і становлять загрозу розповсюдження хвороби серед населення, за рішенням суду підлягають обов'язковій госпіталізації до протитуберкульозних закладів, визначених місцевими органами виконавчої влади.

Порядок госпіталізації, лікування та медичного (диспансерного) нагляду за хворими на туберкульоз визначається центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Рішення про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозних закладів хворих на заразні форми туберкульозу приймається судом за місцем виявлення зазначених хворих або за місцем знаходження цих закладів. Заява про обов'язкову госпіталізацію хворого на туберкульоз подається до суду протитуберкульозним закладом, який здійснює медичний (диспансерний) нагляд за цим хворим.

Заклади охорони здоров'я усіх форм власності та медичні працівники, які займаються приватною медичною практикою, у разі виявлення особи, хворої на туберкульоз або підозрілої щодо захворювання на туберкульоз, зобов'язані направити зазначених осіб до протитуберкульозного закладу для подальшого обстеження за місцем проживання або виявлення та терміново повідомити про них цей заклад.

Стаття 13. Обов'язки хворих на туберкульоз

Особи, хворі на туберкульоз, зобов'язані дотримуватися режиму лікування, виконувати призначення лікаря протитуберкульозного закладу, проходити у встановлені строки необхідні медичні огляди та обстеження, дотримуватися вимог санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм у лікувально-профілактичних закладах, на роботі та в побуті, вживати інших заходів для запобігання поширенню туберкульозу.

Стаття 14. Здійснення протитуберкульозних заходів серед сільськогосподарських тварин

Протитуберкульозні заходи серед сільськогосподарських тварин здійснюються з метою недопущення зараження туберкульозом людей від хворих на туберкульоз тварин шляхом своєчасного виявлення таких тварин, у тому числі у приватних (фермерських) господарствах, та оздоровлення неблагополучних щодо туберкульозу тваринницьких господарств.

Протитуберкульозні заходи серед сільськогосподарських тварин здійснюються відповідно до нормативно-правових актів з питань ветеринарної медицини.

Продукція з неблагополучних щодо туберкульозу тваринницьких господарств використовується згідно з вимогами санітарних і ветеринарних правил щодо профілактики туберкульозу.

Організація і контроль за проведенням ветеринарно-санітарних і протиепізоотичних заходів щодо туберкульозу у тваринницьких господарствах, у тому числі у приватних (фермерських) господарствах, на підприємствах, що переробляють і реалізують тваринницьку продукцію, здійснюють органи державної ветеринарної медицини.

Розділ IV. МЕДИЧНА ДОПОМОГА ХВОРИМ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ ТА ДІТЯМ І ПІДЛІТКАМ, ІНФІКОВАНИМ МІКОБАКТЕРІЯМИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ, ЇХ СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА УМОВИ ПРАЦІ

Стаття 15. Гарантії держави щодо надання протитуберкульозної допомоги хворим

Лікувально-профілактична допомога хворим на туберкульоз у державних і комунальних закладах охорони здоров'я та наукових установах, медичний (диспансерний) нагляд, а також санаторно-курортне лікування у спеціалізованих протитуберкульозних санаторіях надається безоплатно, за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів, фондів соціального страхування, інших джерел, не заборонених законодавством. Під час лікування хворі на туберкульоз безперебійно та безоплатно забезпечуються протитуберкульозними препаратами в кількості та асортименті, встановлених центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я у стандарті лікування хворих на туберкульоз.

Продаж протитуберкульозних препаратів в аптечних закладах усіх форм власності здійснюється тільки за рецептами лікарів.

Держава визначає особливості надання лікувально-профілактичної допомоги хворим на туберкульоз, які перебувають в установах кримінально-виконавчої системи, мігрантам, біженцям, іноземцям, особам без громадянства, встановлює умови праці для хворих на туберкульоз.

Стаття 16. Соціальний захист хворих на туберкульоз та інфікованих мікобактеріями туберкульозу дітей і підлітків

Хворі на заразні форми туберкульозу, які проживають у гуртожитках, а також в одній кімнаті разом з іншими членами сім'ї або в перенаселених квартирах, мають право на першочергове отримання житла в порядку, встановленому законодавством.

Хворі на активні форми туберкульозу та діти і підлітки, інфіковані мікобактеріями туберкульозу, під час лікування в протитуберкульозних стаціонарах і санаторіях безоплатно забезпечуються харчуванням за підвищеними нормами.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування у разі неблагополучної епідемічної ситуації щодо захворювання на туберкульоз створюють спеціальні навчальні заклади (класи, групи) санаторного типу з підвищеними нормами харчування для дітей, інфікованих мікобактеріями туберкульозу.

Норми харчування для осіб, хворих на туберкульоз та інфікованих мікобактеріями туберкульозу, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, видів діяльності та господарювання, громадські та благодійні організації можуть встановлювати для осіб, які хворіють на туберкульоз або інфіковані мікобактеріями туберкульозу, норми харчування вищі, ніж встановлені законодавством, надавати за власні кошти інші види благодійної допомоги.

Стаття 17. Протитуберкульозна допомога хворим на туберкульоз в установах кримінально-виконавчої системи

Хворі на туберкульоз, виявлені в слідчих ізоляторах, отримують лікувально-профілактичну допомогу в медичних частинах слідчих ізоляторів. Хворі на туберкульоз, виявлені у виправно-трудових установах, забезпечуються лікувально-профілактичною допомогою у спеціалізованих протитуберкульозних закладах кримінально-виконавчої системи. Порядок виявлення, лікування таких хворих та здійснення профілактичних заходів встановлюється центральним органом виконавчої влади з питань виконання покарань за погодженням з центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

У разі звільнення хворого на активну форму туберкульозу установа кримінально-виконавчої системи повідомляє про це орган охорони здоров'я за обраним звільненим місцем проживання. Після прибуття до обраного місця проживання зазначені особи зобов'язані з'явитися до відповідного протитуберкульозного закладу для продовження лікування та медичного (диспансерного) нагляду.

Стаття 18. Протитуберкульозна допомога мігрантам

Протитуберкульозна допомога мігрантам надається згідно з вимогами цього Закону, дотриманням інших актів законодавства та міжнародних зобов'язань України щодо захисту прав і свобод людини.

Порядок виявлення, профілактики і лікування туберкульозу серед мігрантів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 19. Протитуберкульозна допомога іноземцям, особам без громадянства та біженцям

Дипломатичні представництва та консульські установи України видають візи на в'їзд в Україну іноземцям та особам без громадянства за умови пред'явлення ними документа про відсутність у них захворювання на туберкульоз в активній формі, якщо інше не встановлено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Хворі на туберкульоз з числа іноземців та осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні, а також осіб, що набули статусу біженця, мають право на медичну допомогу нарівні з громадянами України на умовах, передбачених цим Законом, іншими законами або міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 20. Експертиза працездатності хворих на туберкульоз

Вперше виявленим хворим на активні форми туберкульозу та хворим із рецидивом туберкульозу листок непрацездатності може видаватися на весь визначений лікарем період проведення основного курсу лікування. За висновком медико-соціальної експертної комісії листок непрацездатності зазначеним особам може бути продовжений, але не більше, ніж на 10 місяців від дня початку основного курсу лікування. Хворим на туберкульоз у стані ремісії листки непрацездатності видаються на загальних підставах. На весь період лікування хворого на туберкульоз за ним зберігається місце роботи.

Стаття 21. Праця хворих на туберкульоз

Хворим на активні форми туберкульозу з числа осіб, які підлягають обов'язковим медичним оглядам на туберкульоз, забороняється займати посади та виконувати роботи, пов'язані з ризиком зараження на туберкульоз контактних.

Перелік видів робіт, для виконання яких особи, хворі на туберкульоз, можуть бути визнані тимчасово або постійно непридатними, визначається центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я.

Власник або уповноважений ним орган підприємства, установи, організації усіх форм власності не має права звільнити працівника у зв'язку з його захворюванням на туберкульоз, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті.

Органи соціального захисту та служби зайнятості населення, профспілки всіляко сприяють працевлаштуванню осіб, хворих на туберкульоз, з урахуванням стану їх здоров'я та рекомендацій протитуберкульозних закладів і медико-соціальних експертних комісій.

Розділ V. ПРАВА І СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНИХ ЗАКЛАДІВ

Стаття 22. Оплата праці медичних та інших працівників протитуберкульозних закладів

Умови і розміри оплати праці медичних та інших працівників, які надають медичну допомогу хворим на активні форми туберкульозу, працюють із живими збудниками туберкульозу чи матеріалами, що їх містять, встановлюються відповідно до законодавства про оплату праці працівників, зайнятих на роботах з важкими та небезпечними умовами.

Стаття 23. Соціальний захист медичних та інших працівників протитуберкульозних закладів

Захворювання на туберкульоз будь-якої локалізації медичних та інших працівників, які надають медичну допомогу хворим на туберкульоз, працюють із живими збудниками туберкульозу чи матеріалами, що їх містять, визнається професійним, і заподіяна їх здоров'ю шкода компенсується у встановленому законом порядку.

Працівники протитуберкульозних закладів, які надають медичну допомогу хворим на активні форми туберкульозу, працюють із живими збудниками туберкульозу чи матеріалами, що їх містять, мають право на щорічне безоплатне одержання путівки для санаторно-курортного лікування, а також на щорічну відпустку тривалістю не менш як 36 календарних днів.

Працівники протитуберкульозних закладів, які захворіли на туберкульоз внаслідок виконання службових обов'язків, мають право на першочергове поліпшення житлових умов у порядку, встановленому законодавством, на щорічне безоплатне одержання путівки для санаторно-курортного лікування в спеціалізованих санаторіях, а також на щорічну відпустку загальною тривалістю 45 календарних днів з використанням її у літній або інший зручний для них час.

Власники або уповноважені ними органи закладів охорони здоров'я, які проводять діагностичні дослідження на туберкульоз і надають лікувально-діагностичну допомогу хворим, зобов'язані забезпечити працівників зазначених закладів необхідними засобами захисту та проведення відповідних систематичних медичних обстежень цих працівників.

Медичним та іншим працівникам протитуберкульозних закладів, які надають медичну допомогу хворим на туберкульоз, працюють із живими збудниками туберкульозу чи матеріалами, що їх містять, надається право на пенсію за віком на пільгових умовах у порядку, встановленому пенсійним законодавством.

Працівники, які надають медичну допомогу хворим на туберкульоз, працюють із живими збудниками туберкульозу чи матеріалами, що їх містять, проводять діагностичні дослідження на туберкульоз і надають лікувально-діагностичну допомогу хворим, підлягають обов'язковому державному соціальному страхуванню на випадок професійного захворювання за рахунок власника або уповноваженого ним органу закладу охорони здоров'я. Категорії працівників, які підлягають обов'язковому страхуванню, та порядок страхування встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Розділ VI. ФІНАНСУВАННЯ ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНИХ ЗАХОДІВ

Стаття 24. Фінансування протитуберкульозних заходів

Витрати, пов'язані з проведенням протитуберкульозних заходів і наукових досліджень у сфері боротьби з туберкульозом, фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів, фондів соціального страхування, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Витрати, пов'язані з профілактикою, діагностикою та лікуванням туберкульозу в установах кримінально-виконавчої системи, фінансуються за рахунок коштів, передбачених у Державному бюджеті України на утримання цієї системи.

Підприємства, установи та організації усіх форм власності, що здійснюють благодійну діяльність, пов'язану з боротьбою із захворюваннями на туберкульоз, користуються пільгами, передбаченими законом.

Розділ VII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО БОРОТЬБУ ІЗ ЗАХВОРЮВАННЯМ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ

Стаття 25. Відповідальність за порушення законодавства про боротьбу із захворюванням на туберкульоз

Особи, винні у порушенні законодавства про боротьбу із захворюванням на туберкульоз, несуть відповідальність згідно з законом.

Розділ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім частин другої, третьої та шостої статті 23, які набирають чинності з 1 січня 2002 року.

2. До приведення законодавства у відповідність із цим Законом нормативно-правові акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Рекомендувати Президенту України привести у відповідність із цим Законом прийняті ним нормативно-правові акти з питань боротьби із захворюванням на туберкульоз.

4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців від дня набрання чинності цим Законом:

подати Верховній Раді України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести у відповідність із цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади відповідно до їх компетенції нормативно-правових актів, що випливають з цього Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 5 липня 2001 року.
№ 2586-III.

Згідно з Регламентом ВР України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»

Верховна Рада України *постановляє:*

1. Внести до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 21, ст. 252; Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 45, ст. 406) зміни, виклавши статті 19 і 20 у такій редакції:

«Стаття 19. Для підприємств (об'єднань), установ і організацій незалежно від форми власності і господарювання встановлюється норматив робочих місць для забезпечення працевлаштування інвалідів у розмірі чотирьох відсотків від загальної чисельності працюючих, а якщо працює від 15 до 25 чоловік — у кількості одного робочого місця.

Керівники підприємств (об'єднань), установ і організацій незалежно від форми власності і господарювання у разі незабезпечення зазначених нормативів несуть відповідальність у встановленому законом порядку.

Стаття 20. Підприємства (об'єднання), установи і організації незалежно від форми власності і господарювання, де кількість працюючих інвалідів менша, ніж установлено нормативом, передбаченим частиною першою статті 19 цього Закону, щороку сплачують відповідним відділенням Фонду України соціального захисту інвалідів штрафні санкції, сума яких визначається у розмірі середньої річної заробітної плати на відповідному підприємстві (в об'єднанні), в установі, організації за кожне робоче місце, не зайняте інвалідом.

Порушення термінів сплати штрафних санкцій тягне за собою нарахування пені із суми недоїмки за кожний день прострочення, включаючи день сплати, в розмірі, передбаченому законом.

Сплату штрафних санкцій підприємства (об'єднання), установи і організації провадять відповідно до закону за рахунок прибутку, який залишається в їх розпорядженні після сплати всіх податків і зборів (обов'язкових платежів).

У разі відсутності коштів штрафні санкції можуть бути застосовані шляхом звернення стягнення на майно підприємства (об'єднання), установи і організації в порядку, передбаченому законом.

Суми штрафних санкцій, що надійшли до Фонду України соціального захисту інвалідів, використовуються на:

фінансування Фондом заходів щодо соціальної, трудової, фізкультурно-спортивної (за поданням Національного комітету спорту інвалідів України) та професійної реабілітації інвалідів і надання цільової позики (на поворотній основі з терміном повернення до трьох років) на створення робочих місць, призначених для працевлаштування інвалідів. Такі позики надаються підприємствам (об'єднанням), установам і організаціям у разі їх звернення до відділень Фонду, в межах коштів, виділених на зазначені потреби в поточному році. Громадським організаціям інвалідів, їх підприємствам та організаціям зазначені позики надаються лише за наявності відповідного рішення Комісії з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів;

фінансування витрат на професійне навчання непрацюючих інвалідів, у тому числі за направленням державної служби зайнятості;

надання фінансової допомоги на здійснення заходів щодо соціальної, трудової, фізкультурно-спортивної (за поданням Національного комітету спорту інвалідів України) та професійної реабілітації інвалідів (відновлення працездатності шляхом забезпечення інваліда технічними реабілітаційними засобами, створення умов для занять фізичною культурою і спортом, оплата навчання та перекваліфікації, створення на робочому місці інваліда належних санітарно-гігієнічних, виробничих і технічних умов згідно з індивідуальною програмою реабілітації інваліда).

Порядок і терміни сплати підприємствами (об'єднаннями), установами і організаціями штрафних санкцій до відділень Фонду України соціального захисту інвалідів, акумуляції, обліку та використання цих коштів затверджуються Кабінетом Міністрів України».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 5 липня 2001 року.
№ 2606-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 48 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»

Верховна Рада України *постановляє:*

1. У другому реченні частини п'ятої статті 48 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, с. 178, № 37, с. 543) слова «частиною другою» замінити словами «частиною четвертою».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 11 липня 2001 року.
№ 2638-III.

«Письмо тебе писала я слезами»

Крислата груша з кроною з маленьких, сердечком, листочків з переїденим іржею приземкуватим стовбуром стояла біля хати. У липневому присмерку вона нагадувала старця, спертого на ціпок. Чи то очікує когось, хто має от-от з'явитися на вибіленому пилом шляху, що випливав із-за блакитної з пощербленими банями церківки, чи то, може, сторож, невідомо ким і коли поставлений сюди, аби стерегти хату із забитими дошками дверима без замка, але з віконцями, крихітними, вставленими не в дерев'яну оправу, а просто так, у саманну стінку, обмазану для міцності глиною. Дах —стіжок соломи, почорнілий від дощів і часу, оплив, перехилилась, але тримав на своїх плечах гніздо лелеки. Радіючи, що ще може прислужитися чомусь живому. Просто й непросто.

І груша, й хата являли собою щось єдине, неможливі були одна без одної. Погляд на них сповнював серце дитячою тривогою, неначе давним-давно було мене обділено отаким заходом сонця з грушею, хатою й лелекою.

Тим часом сутінки густішали, і різкі тіні поспішали зайняти свої звичні місця на банях, у придорожній траві, у вікнах хат. Їм ніщо не заважало: одна-єдина на все село Заочипське електрична лампочка в тріснутому патроні, схожому на обгризок кукурудзяного початка, жевріла над входом до магазину. Він забезпечував шістьох душ: діда Жеребця з бабою Мілею і ще чотирьох бабусь, які були чи то забуті всіма, чи то вирішили помирати біля дітей.

Заочипське — означає за Очипом, притокою Орелі. Колись воно входило зимівлею до Протовчанської паланки Війська Запорозького. Як пошукати, то можна знайти довкола хутірця і рештки фортів Української укріпленої лінії, котру створювано від набігів татар...

За генеральним планом спорудження Дніпродзержинського водоймища село мало піти під воду. Мешканців переселено до Царичанки, Китайгорода, Петриківки... Залишилися найупертіші, а скоріш — ті, кому непотрібною здавалася веремія з переїздами. Нове море, нове водоймище спинилося неподалік, неначе не бажаючи топити сільце, зачеплене ножами бульдозерів. Споживкооперації довелося залишити крамничку з гасом, сірниками, милом. Для успішного товарообороту завозили чималу кількість білого й червоного вина в розрахунку на отаких, як я, що приїздять з міста відпочити біля чистої води Орелі.

Дід Жеребець, у минулому Георгіївський кавалер, голова колишнього невеличкого місцевого колгоспу, пережив окупацію і в перші повоєнні роки ще походжав у дрібних районних чинах, але зі своєю церковнопарафіяльною освітою висот осягнути не міг. А тут іще приспіло спорудження гідростанції і водосховища. Невдовзі Заочипське стало виморочним селом, де жив дід Жеребець і ночами спав біля магазину. За таку службу мав від продавщиці, рідної дочки, підношення — склянку «червоненького». Було йому за вісімдесят. Хирлявий, сивовусий, він, на відміну від баби Мілі, болгарки за походженням, був гомінкий, як бувають люди, котрі не сприймають нові образи й поняття. Одну й ту само історію, як вони у церкві поставили оперу «Запорожець за Дунаєм», він міг переповідати сто разів тими самими словами. Ще дід мав талант рибалки. Окунів та линів ловив руками під корчами («біля рибних кущів»). Зазвичай він, натягнувши на себе лахміття, на світанку йшов до Орелі і години за дві повертався з відром, повним риби. Брезентову торбу ніс окремо й одразу ховав.

Колись секрет розкрився: в торбі так само була риба, лічена. Він ділив її порівну між чотирма бабусями, що по черзі пасли латату козу. До того молока додавав рибки. Носив власноручно, зловідущо озираючись, боячись гніву баби Мілі...

Жив він на дванадцятикарбованцеву «пензію», однак ніколи не скаржився, і в його підсліпуватих очах раз у раз блискала жива ясна думка. Бувало, прорветься старовинною піснею, що нагадує журавлиний клекіт, від чого на душі стає сумно до сліз. Дика груша з хатою і гніздом лелеки, здавалося, здригалася від тієї пісні. А може, мені просто ввижалося, бо дуже вже хотілося знайти відначальне місце для заходу сонця з дикою грушею. Знаходив його у пісні старого.

Якось наблизився до хати з лелечим гніздом і зазирнув у віконце. Посередині лежав зламаний ослін, а підлога поросла травою — живий слід у покинутому житлі.

Закортіло дізнатися, хто тут жив. Дід відповів:

— Тут народився мій земляк поет Павло Усенко, чув?

...Благословенні хати нашого дитинства.

І ще була в мене одна зустріч у Заочипському, про яку довго не міг нічого написати: надто багато суму в ній було. Тільки почну низати слова одне до одного, аж до горла підкотить клубок сліз і душа відмовляється бути присутньою в подіях, котрі й назвати ніяк, як незбуте горе. Та нещодавно, коли почалися розмови про те, що Німеччина сплачуватиме компенсації тим, хто під час війни був вивезений туди на роботи, епізод у Заочипському, свідком якого я був багато років тому, сам постукав мені до серця.

... У травні, коли над Opеллю стеляться зелені тумани, розцяцьковані вишеньками, котрі, наче великодні свічечки, спалахують біля хат, трапилося мені бути запрошеним на поминальний обід, який затіяла баба Міля. Стіл вона накрила на подвір'ї біля літньої кухоньки, виставивши тарілки з холодцем, для якого упрохала діда Жеребця впіймати півня, який жив по черзі в кожної з бабусь, котрі тримали в мізерному господарстві по дві-три курки. Півень мав розбійницьке ім'ячко Омелько, хоча іще називали його «Фопиць», що, однак, не заважало йому вправно сповнювати своє півняче діло.

Прийшла Фросина-матросиха. Судженого мала, Ваню Кислого, рульового з підводного човна «Щ-204» Чорноморського флоту.

Були ще дві бабусі, мовчазні й скорботні. Вони після поминальної чарки все про місто Аусберг згадували. Як їхали туди вісім діб у товарних вагонах. Згадували сарай на площі з прибитим на ньому щитом, на якому красувалася величезна пивна бочка з написом: «Тринк бір — гут вірд». Пригадували лазню, стрижку, робу з позначкою «ОСТ».

— А пам'ятаєш?

— А ти пам'ятаєш?

— Боже! Невже то все було?!

Було! Зганяли молодих хлопців і дівчат до поліцейських відділків, сортували, наче худобу, заштовхували в ешелони.

Поряд з рабами на сусідній колії пихкали паровози, чіпляючи платформи з українським чорноземом. Спеціальні команди здирали з наших ланів уславлений чорнозем і везли до Німеччини.

Сумні наші веселощі не вабили діда Жеребця. Він сам-один лаштував собі «ведмедика» — горілку навпіл з вином. Випивши, робив мені знак: мовляв, чого засидівся з бабами. А я не міг відійти, Фросина співала пісню, якої я раніше ніколи не чув. Поклавши маленькі ручки на стіл і піднявши очі в небо, ніби вдивляючись в одній їй видне позамежжя, вона співала:

Далекий мой! Пора моя настала,
В последний раз я карандаш возьму.
Кому б моя записка ни попала,
Она тебе писалась одному.

«Одному» — то Ванюші Кислому, сусідському юнакові, якого того самого червня провела на фронт.

Прости-прощай! Любимую веснянку
Нам не певать в весенний месяц май.
Споем теперь, как девушку-смуглянку
Берут в неволю, в чужеземный край.

Не чути в Балаклаві голосу подруги. Давно немає листів з дому. Зведення Радінформбюро безрадісні. Відступають наші, відступають. Німецькі танки вже минуть поля під Кіровоградом. Стоїть Ванюша біля керма глибини, «Щука» виконує бойове завдання...

А Фросина співає:

Наверно, на какой-нибудь осине
Уже готова для меня петля.
Прощай, родной! Что может дать рабыне
Чугунная немецкая земля?

Тим часом бабусі присунулися до Фросини, підспівують:

А может, мне валяться под откосом,
С пробитой грудью у чужих дорог,
И по моим по шелковистым косам
Пройдет немецкий кованый сапог.

Фросина-матросиха повернула свої сухі очі з неба на землю і продовжувала:

Ты звал меня своею нареченой,
Веселой свадьбы ожидала я,
Теперь меня назвали обреченной,
Лихое лихо дали мне в друзья.

Тихо стало над Opеллю. Хмари з Атлантики наче переповнилися жіночим горем і вже не в змозі були терпіти страждання, яким насякнута пісня:

Пусть не убьют меня, не искалечат,
Пусть доживу до праздничного дня,
Но и тогда не выходи навстречу —Ты не узнаешь все равно меня.

І тут сталося несподіване: дід Жеребець уплів свій деренчливий дискант:

Все, что цвело, затоптано, завяло,
И я сама себя не узнаю!
Забудь и ты, что так любил бывало,
Но отомсти за молодость мою!

Прекрасна, молода, з іконним ликом, Фрося зробила паузу, закликаючи всіх до лагідності, і несподівано спокійно закінчила пісню:

Услышь меня за синими морями,
Убей врага, мучителя убей.
Письмо тебе писала я слезами,
Печалью запечатала своей.

Вона замовкла. Відійшла від нас на кілька кроків, поклала руку на стовбур груші і сумно мовила:

— Прости-прощавай!

Приголомшений, відчуваючи, як запаморочливо падає кудись серце, я підійшов до Фросини-матросихи і поцілував її руку.

За Ванюшу Кислого, рульового «Щ-204», який не отримав цього листа.

Він загинув разом з усім екіпажем на мінному полі взимку 1941 року...

Аркадій ПАЛЬМ.

Царичанський район
Дніпропетровської області.

Не лише гопак гідно поєднувався з морськими мотивами

Другий Всеукраїнський фестиваль і конкурс «Голос України»

Ми вже не раз писали про творчі звіти областей, присвячені 10-й річниці незалежності України. Окремо звітував Київ. А цього разу — Севастополь. У декого читачів може виникнути запитання: чому не у складі Кримської автономії? Та тому, що Севастополь, як і Київ, місто республіканського підпорядкування. Але, скажіть, кому легше звітувати? Області з обласним центром, багатьма великими й малими містами і численними селищами та селами, чи одному не такому вже й великому місту, як-от Севастополь? Відповідь зрозуміла.

І ще одне запитання. Як ви гадаєте, яким твором розпочав свій творчий звіт місто-герой? Правильно, «Севастопольским вальсом». І під час його виконання одразу стала помітна цікава особливість. У звіті водночас беруть участь не лише ансамбль пісні та танцю, духовий оркестр Військово-Морських сил України, а й ансамбль пісні й танцю та інструментальний квінтет Чорноморського флоту Російської Федерації. Тож не дивно, що севастопольсько-морська тематика переважала у концерті-звіті. Лунали й вирували на сцені відомий «Варяг», «Морська похідна», флотське «Яблучко», «На Графській пристані», «Аврал на кораблі» тощо.

Водночас севастопольці переконливо довели: вони знають, шанують і свято бережуть українську народну культуру, звичаї та традиції. Довели це «Українськими візерунками», «Щедриком», піснями «Чом ти не прийшов», «По садочку ходжу». І чи не найвиразніше —запальним і темпераментним гопаком у виконанні лауреата Всеукраїнського огляду народної творчості зразкового ансамблю танцю «Радість» міського Будинку культури. Приємно, що севастопольський гопак був чи не одним із кращих, які виконували інші області-звітнярі. Втім гідну конкуренцію цьому колективу склали міський Театр танцю, міський ансамбль «Чорне море», шоу-група «Мюзик-екс» міського матроського клубу. Цей клуб має ще самобутній театр народної пісні «Подвір'я», якому також гаряче дякували глядачі.

Здається, народний фольклор не притаманний Севастополю. Аж ніяк! Кілька народних ансамблів з успіхом продемонстрували колоритність національностей, що мешкають у цьому легендарному місті. Та чи не найбільше глядацьких оплесків здобули ансамблі кримських татар «Байдар» і української народної пісні «Веснянка». А хореографічна сюїта «Половецькі танці» і танець «У ритмах степу» перенесли глядачів у минувшину краю, де розташоване місто.

Серед найвиразніших і глибоко патріотичних творів у концерті-звіті була «Поема про Україну», яку виконали ансамбль пісні й танцю Чорноморського флоту Російської Федерації і його соліст — заслужений артист України Євген Устінов. Твір звучав переважно російською мовою з текстом-вставками на слова Тараса Шевченка українською мовою. І таке поєднання, високопрофесійний музичний супровід впадали в душу присутніх у залі Національного палацу «Україна».

І цей, і ще кілька творів, виконаних ансамблем Російської Федерації міцно і майстерно вплелися у чудову цілісну концертну мозаїку звіту севастопольців. А два твори, що прозвучали поряд — «Рідний Севастополь» у виконанні ансамблю Чорноморського флоту РФ і «Севастополь — місто слави» у виконанні ансамблю пісні та танцю ВМС України, не були суперниками. Навпаки, вони, як і весь концерт, за словами державного секретаря Міністерства культури України Василя Стасюка, за три години зробили більше, ніж політики обох країн роблять за роки.

В. Стасюк вклонився учасникам звіту. А Севастопольський міський голова Леонід Жунько не міг стримати почуття гордості та вдячності їм. Він не приховував, що йому не раз хотілося вибігти на сцену і приєднатися до запальних танців та голосисто-колоритних пісень. Не приховую, в автора цих рядків також було таке бажання, за що отримував стусани і зауваження від сусідів. Спробували б ви всидіти там спокійно!

Проте дипломанта редакційного конкурсу «Голос України» наше журі, хоч як дивно, не виявило. Не було жодного співака-вокаліста. А наш конкурс саме серед них. Та це жодним чином не применшує зміст і значущість звіту майстрів мистецтв та художніх колективів Севастополя.

Отож, відзвітував Севастополь не масовістю учасників і чисельністю творчих колективів, а високою майстерністю, патріотизмом, закоханістю у своє місто-герой і неньку-Україну. Відзвітував промовисто, могутньо і неповторно.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Спадщина для Марічки

Знайомтесь: лауреат конкурсу «Голос України»

Чудеса! Я розмовляю з восьмирічною «зірочкою» української естради, чернівецькою школяркою, донькою того, хто кілька десятиліть ніс у світ красу української пісні, був її відданим лицарем, — чарівною Марічкою, донечкою Назарія Яремчука. Вона — дипломантка конкурсу «Голос України».

Це мало неодмінно статися. Адже на естраді вже утвердилися її брати Дмитро та Назар. Тепер її черга.

Нести цю ношу восьмирічній дівчинці нелегко. Але в час її становлення допомагали батькові незрадливі друзі — композитори, співаки, меценати. Мудро веде свою донечку стежками творчості любляча матуся Дарина Томівна, непересічна особистість.

В їхньому роду майже всі співали, грали на скрипках, сопілках і цимбалах. Баритон Назарієвого батька був найколоритнішим на всю надчеремоську округу. Коли він колядував, навіть по той бік річки, на галицькому боці, з хат виходили люди, щоб послухати спів буковинця.

Вокальне обдарування Марічки Яремчук — генетична спадщина великого музичного роду. Його можна порівняти з каменем-самоцвітом. Щоб відкрилася людям його первісна краса, дар природи спершу треба ретельно відгранити. Це можуть зробити лише руки тямущого, мудрочолого майстра. Інакше краса назавжди залишиться в оковах.

Щебетливий голосочок Марічки набуває сили і дзвінкості під орудою відомої на Буковині співачки і педагога Лариси Володимирівни Бєлової. Займається вокалом дівчинка порівняно недовго, але прогрес уже очевидний. Вона стала лауреатом кількох дитячих фестивалів, здобула приз глядацьких симпатій на конкурсі «Буковинська зіронька». Привезла нагороду і з першого Всеукраїнського конкурсу сучасної релігійної пісні, що відбувся у Львові напередодні приїзду в Україну Папи Римського.

Проте Марійчина мама Дарина Томівна не вважає це самоціллю:

— Гонитву за призами й кришталевими кубками не схвалив би мій покійний чоловік. Він внутрішньо протестував проти цього і завжди казав: «Спершу треба глибоко засвоїти музичну грамоту, навчитися грі на різних інструментах, а вже після цього пробувати голос, виходити з піснями на люди». Коли підростали його сини Назарчик та Дмитрик, він невідступно дотримувався свого принципу. Хлопчики каторжно музикували. Про участь в конкурсах тоді не могло бути й мови.

Слідуючи батьковому заповіту, я так само чиню і з Марічкою. Вокал ми відклали на потім. Нині донечка вивчає ази музики в Чернівецькій музшколі №1 на фортепіанному відділенні. Не люблю хвалитися, але Марічка помітно випереджає в цій дисципліні своїх однолітків — віртуозно виконує твори Бетховена, Моцарта, пробує складати власні невеличкі п'єси.

Водночас відвідує студію образотворчого мистецтва, якою керує знаний чернівецький художник Олег Любківський. Знаходимо вільний час для хореографії.

— Чи не занадто ущільнений графік для восьмилітнього дитяти?

— У нашій сім'ї панує не лише культ творчості, а й культ фізичного здоров'я. На вихідні ми всі разом виїжджаємо в Карпати: збираємо гриби, малину, ожину, плюскочемося в Черемоші, багато рухаємося. Періодично штурмуємо найвищу вершину Карпат — Говерлу. До речі, Марічка вже двічі побувала там, причому видряпувалася на верховину самотужки.

Кожної весни ми беремо участь в екологічних експедиціях, висаджуємо молоді деревця на місці вирублених лісів, прибираємо сміття після недбалих мандрівників.

— То ким ти все-таки готуєшся стати — художником, танцюристкою, композитором чи співачкою? — це запитання адресую безпосередньо Марічці, дівчинці-перлинці, як називають її в сім'ї Яремчуків.

— Передовсім музикантом. Того хотів мій татко. Звичайно, більше тяжію до співу. Але всьому, як кажуть, свій час.

— Мені відомо, що ти вже маєш у своєму репертуарі дванадцять «розкручених» пісень. Яка з них наймиліша твоєму серцю?

— У Львові на конкурсі релігійної пісні я виконувала пісню «Сонце», музику до якої створив Дмитро, а слова написав Назар. Її я люблю понад усе. Бо коли співаю, то відчуваю невимовну радість і гордість за те, що належу до славного роду Яремчуків.

— З яким твором ти дебютувала на сцені палацу "Україна" під час творчого звіту Чернівецької області?

— Це була пісня «Веселі нотки». Написав її самодіяльний буковинський композитор Михайло Мафтуляк.

— На столичній сцені поряд з тобою дуже вправно пританцьовували юні буковиночки. Що то за діти?

— Вони навчаються в балетній студії при чернівецькому палаці дітей і юнацтва «Юність Буковини». Я їм дуже вдячна за чудовий танцювальний супровід. Без них не було б мого успіху.

— Хто здійснив студійний запис пісні?

— Коломийський естрадний гурт «Дзвони». То чудові музиканти. Вони товаришували з моїм татком.

— Хто першим привітав тебе з успішним виступом у Києві?

— Моя матуся. Вона була за кулісами. А потім потис мою руку наш славетний земляк, перший космонавт незалежної України Леонід Каденюк. Він навіть запросив мене до себе в гості.

Творчий звіт майстрів Буковини збігся з датою смерті Марійчиного тата. Вночі напередодні концерту він приснився дівчинці. «Хочу, Марійко, щоб ми співали разом», — сказав Назар із темряви притишеним голосом.

У родині Яремчуків такі сни вважають віщими.

— Це означає, що Назарова душа витала над нами, — схильна думати Дарина Томівна. — Тому ми й гарно виступили. Ще й приз «Голосу України» одержали. Це теж з розряду снів.

Своє інтерв'ю з дівчинкою-перлинкою, Назаровою кровинкою я вирішив завершити традиційними запитаннями.

— Скажи мені, Марієчко, яке маєш заповітне бажання?

— Заспівати колись з моїми братами Дмитром та Назаром.

— І яку пісню затягнете разом?

— Звичайно, то буде знаменитий татків хіт — «Родина». Ми вважаємо, що це пісня наша, яремчуківська.

Василь БАБУХ.

На знімку: дві буковинські Марічки — Марічка Яремчук та дружина видатного українського кіноактора й режисера Івана Миколайчука Марія Євгенівна.

Фото Дарини ЯРЕМЧУК.

Ворожка від самотності

Теореми буття

Я наче потрапила в минуле: старовинний абажур над столом з накрохмаленою скатертиною, серветки на комоді, шафі, залізне високе ліжко... Від доброго, всіяного дрібними зморшками обличчя Віри Іванівни Л., в минулому акушерки, віяло спокоєм.

— Ви мене не слухаєте? — жінка відклала карти з допомогою яких намагалась віщувати моє майбутнє. Я не стала лукавити і призналася, що сюди мене привело бажання побачити ворожку. Жінка оцінила відвертість і за чашкою запашного чаю з домашнім джемом та пиріжками відповіла тим же.

— У мене була велика сім'я, навіть дивуюсь, як поміщались у цій невеличкій кімнатці ми з чоловіком і троє наших дітей, — Віра Іванівна усміхнулась, певно, згадавши ті щасливі роки. — Чоловік помер ще молодим, трьох дітей я сама виводила в люди. Вони розлетілись по світу, мають свої сім'ї, не забувають: листи пишуть, перекази час від часу шлють, — жінка вийняла з комода перев'язані стрічкою конверти. — Як дуже самотно, перечитую. Діти кличуть, але хочу дожити віку у своїй квартирі: все тут мені любе і пам'ятне...

— А ворожінням, — жінка знову усміхнулась, — я зайнялася не так давно. Зайшла провідати мене одна молодичка, в якої я колись приймала пологи (вона тодвійню народила), і я жартома запропонувала: давай поворожу. У неї тоді в сім'ї великі негаразди були. Порадити прямо не наважувалась, а під приводом ворожіння — простіше. Гроза обминула її сім'ю, але жінка не втерпіла й іншим передала: мовляв, зайдіть до Віри Іванівни, вона поворожить...

Яка з мене ворожка? Просто у нашому невеличкому містечку всі на видноті і шила в мішку не сховаєш. А коли в людини клопіт, вона починає вірити у ворожіння. За свої 77 років накопичила життєвий досвід, то й у «ворожіння» поради вкладаю.

— То ви за психоаналітика?

— Я не спеціаліст. Але кожній людині іноді потрібно комусь вилити душу.

— І багатьом помогли?

— Не рахувала. Але навіть якщо хоч кілька сімей не розпалось, то й це добре. І мені не так самотно, коли люди хати не минають.

Записала Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Спорт

Хокей

«Сокіл» знаходить партнера, «Беркут» прощається з тренером...

Українські клуби наполегливо готуються до нового сезону, тяжко працюючи на тренуваннях і проводячи контрольні зустрічі. Скажімо, київський «Сокіл» у минулі вихідні на ковзанці «Крижинка», що на території НСК «Олімпійський», зіграв товариські поєдинки з білоруським колективом ХК «Гомель». І двічі поступився — 3:4 (шайби у киян закинули Свобода, Харченко, Вологжанінов) та 1:3 (Бутачнов).

Самі по собі ці поразки, зрозуміло, не є смертельною загрозою. Адже мова — лише про контрольні зустрічі, котрі вважаються творчою лабораторією для тренерів, і не більше. Інша річ, що «Сокіл» поки що — бліда тінь того колективу, який кілька років тому не мав рівних у Східно-Європейській хокейній лізі (СЄХЛ). Але є чимало причин цього.

— Переважна більшість у складі нашої команди — необстріляні юнаки, вихованці СДЮШОР «Сокіл», — ділиться головний тренер клубу Олександр Сеуканд. — Потрібен час, щоб вони здобули досвід, щоб у них виробилася психологія переможців. Справа створення команди, як відомо, вирішується не протягом дня чи навіть місяця. Інколи на це йдуть роки...

До речі, як повідомив генеральний менеджер колективу Василь Фадєєв, у «Сокола» нещодавно з'явився серйозний партнер — завод з випуску «Кока-коли» у Броварах. Ця співдружність вселяє надію на відродження улюбленої команди українських прихильників хокею. Сподіватимемося, що воно тепер відбуватиметься швидше.

А поки що до нового чемпіонату СЄХЛ готуються: воротарі — Вадим Селеверстов та Денис Пашинський; оборонці —Роман Щербатюк, Олексій Бернацький, Євген Писаренко, Олександр Побєдоносцев, Володимир Черненко, Павло Дворецький, Олександр Муханов, Сергій Садій, Андрій Овчинников; нападники — Сергій Харченко, Іван Вологжанінов, Євген Млинченко, Олег Шафаренко, Андрій Бутачнов, Віталій Доніка, Василь Бобровников, Євген Кабанець, Валерій Свобода, Василь Фадєєв, Юрій Печерін, Станіслав Кожан, Тарас Бега.

Пан Фадєєв поділився також дуже приємною інформацією: тепер фінансове становище дозволяє «Соколові» найближчим часом посилити свій склад трьома-чотирма кваліфікованими виконавцями.

А от в іншому київському клубі — «Беркуті» — сталася надзвичайна подія. Керівництво припинило стосунки з головним тренером Олександром Куликовим. Ситуація дивує й інтригує. Адже цей фахівець зарекомендував себе з найкращого боку: під його орудою "Беркут" упродовж останніх двох сезонів виграв чемпіонати СЄХЛ та України. Команда доволі успішно грала в розіграші Кубка європейських чемпіонів. А сам пан Куликов очолював ще й молодіжну збірну і був одним із асистентів Анатолія Богданова в національній команді України.

— То що сталося? — запитав віце-президента ХК «Беркут» Олександра Степаненка.

— Пригадаймо, як збірна Франції з футболу після перемоги на чемпіонаті світу поміняла наставника. І нічого не сталося.

— Але ту заміну було заплановано заздалегідь. А те, що відбулося у вас, — наче сніг у серпневу спеку...

— Я особливо не драматизував би ситуацію. Команда працює, готується до нового чемпіонату. А про наші кадрові та інші зміни обіцяю десь за тиждень обов'язково розповісти докладніше в ексклюзивній розмові читачам «Голосу України»...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Із «Артеку» — з медалями

19 медалей, серед яких 8 золотих, завоювала команда херсонського центру «Інваспорт».

Протягом зміни його вихованці перебували в міжнародному дитячому центрі «Артек», де відпочили та взяли участь у спортивних змаганнях серед дітей-інвалідів. Наталочка Іванько з Цюрупинська (на знімку — друга праворуч) виборола перше місце у змаганнях з бігу на дистанціях 400 та 800 метрів. А Сергій Яцук (другий ліворуч) здобув бронзову медаль серед шахістів з порушенням зору. Серед переможців спартакіади — інші херсонські діти. В «Артеці» вони ще раз переконалися: їхні вади — не перешкода на шляху до успіху. Головне — вірити в себе.

Алла БРУСИЛОВА.

Фото Ігоря АЛЬПЕРТА. Фото УНІАН.

Податки для оздоровниці...

Національна дитяча оздоровниця зможе зберегти своє обличчя, якщо залишиться вірною своєму лікувальному профілю

Євпаторія — прекрасна кліматична оздоровниця зі статусом Національного дитячого курорту України залишається унікальною, потужною і ефективною санаторною базою реабілітації постраждалих від чорнобильської катастрофи і всіх інших відомих у світі дитячих хвороб.

Та самому курорту — охоронцю здоров'я нації, належить розв'язати стоси проблем. Ними впродовж багатьох років опікується головний лікар об'єднання «Євпаторіякурорт» Микола САКУН — фахівець вищої категорії з 30-літнім стажем. Він з пієтетом говорить про своїх колег, які з перших днів після аварії на ЧАЕС і понині взяли на себе обов'язок вилікувати постраждалих завдяки потужній науковій і методичній базі, яку десятиріччями плекали на дитячому курорті, використанню світового досвіду очищення людського організму від радіонуклідів, швидко дійшли до найефективніших способів лікування. Нині Євпаторія здатна ділитися найпередовішими технологіями оздоровлення дітей і дорослих.

Незамінне «Примор'я»

Микола Васильович з гордістю розповідає про здобутки державного центру реабілітації дітей-чорнобильців «Євпаторія», де разом з українськими фахівцями працюють кубинські лікарі. Про те, які чудові методи практично безперервного оздоровлення в санаторії «Чайка». Гострі психотравми, пов'язані не лише з руйнівною силою радіації, але й з нещасними випадками, успішно лікують у санаторії «Зміна». Тут працює спеціальна лабораторія клінічної і кризової психології всеукраїнського НДІ дитячої курортології. Вчені застосовують найпередовіші світові технології психокорекції в поєднанні з природними чинниками — морем, продуктами, що виводять радіоактивні елементи, спілкуванням з дельфінами.

Тисячі випадків, коли нерухомі діти починали ходити, у них виліковували церебральний параліч, поліомієліт, багато кісткових хвороб, зафіксовано в санаторіях-клініках Міноборони України, «Орлятко», «Іскра», ім. Крупської. Ці госпіталі, оснащені за останнім словом техніки, застосовують у лікуванні цілющий дар землі — євпаторійські і сакські грязі.

Крім нелегкої ноші головлікаря Євпаторії, Микола Сакун ще й «головний Айболить» санаторію «Примор'я», який відзначив своє 15-річчя в ранзі базового і клінічного. Це одна з кращих у Криму, сучасна, добре оснащена оздоровниця для лікування найширшого спектра захворювань і відпочинку дітей і батьків. Шестиповерховий білий красень з парком біля самісінького морського пляжу: під одним дахом і спальні номери й лікувально-оздоровча база. Два роки тому стараннями М. Сакуна збудували власну котельню, і тепер санаторій не залежить від примх міської енергетичної бази: тепло взимку, цілий рік гаряча вода. Власний обігрів коштує тепер не більше 3 тис. грн. на місяць.

Годують тут так смачно і різноманітно, що на чотириразове харчування, збалансоване для дітей і дорослих, скарг не було вже кілька років, як і на роботу персоналу.

В оздоровниці з перших днів після чорнобильської аварії розгорнули не лише лікування постраждалих, а й серйозну науково-практичну роботу. «Примор'я» — лауреат всеукраїнської акції «Золота фортуна», нагороджений Дипломом «За розробку і впровадження нових методик лікування і оздоровлення». На базі санаторію працюють кафедри педіатрії Кримського університету, а також фізіотерапії, курортного водолікування і курортології, вдосконалення лікарів, товариство фізіотерапевтів і курортологів. Видають науково-медичний журнал. На базі «Примор'я» розробляють, проходять апробацію і впроваджують найновіші ефективні методики, які стають дороговказом у практиці не лише кримських лікарів, а й колег з інших країн.

У лікуванні базового санаторію широко використовують природні чинники мілководної затоки — цілющі грязі, ропу озера, мінеральну воду місцевих термальних джерел. Їх дія на захворювання опорно-рухомого апарату, серцево-судинної, нервової систем, гінекологічні і пов'язані з наслідками радіації — справді чудотворна.

Лише за останні 5 років на базі санаторію за участю лікарів оздоровниці виконано і опубліковано понад 30 методичних розробок, пам'яток, наукових статей з питань оздоровлення дітей з районів екологічного неблагополуччя. Тим більше що лікувальна база «Примор'я» різноманітна та ефективна і має справді чудодійні кабінети, плавальні басейни, відділення ванн, гідропатії і електрогрязей, інгаляторій, кабінети магніто-, лазеро- і фізіотерапії, зали лікувальної фізкультури з тренажерами, кабінет масажу і нетрадиційних методів лікування аромотерапією, аероіонотерапією, фітотерапією, кабінет комп'ютерної психотерапії та багато іншого.

У просторих спальних корпусах цілодобово чисте іонізоване повітря, насичене йодом і різними солями. Кожен з двомісних номерів, розрахованих на цілорічний прийом 500 відпочивальників, має вихід на лоджію з видом на море.

Під час прийому процедур дорослі залишають дітей в ігрових кімнатах, а протягом навчального року учням надано можливість оволодівати всіма предметами шкільної програми — працюють комп'ютерні класи.

Санаторій і борги

Здавалося б, завантаження Всеукраїнської оздоровниці мало б зростати рік у рік. Та сумним парадоксом стало те, що притік відпочивальників у Євпаторію почав падати якраз з того часу, коли їй указом Президента було присвоєно престижне звання. Євпаторія досі не має ні повноважень, ні механізму, ні достатньо коштів, щоб розпорядитися своїм привілейованим статусом національного дитячого курорту — каже її головний лікар. — Тому й завантажена, хоч як дивно, набагато менше, ніж курорти Трускавця і Моршина. Спостерігаємо дивні речі: в той час, коли багатюща лікувальна база і спеціалізовані санаторні комплекси біля моря залишаються незатребуваними, дітвора з чорнобильськими путівками перебуває в четвертій, тобто протипоказаній для неї, зоні — в місцевих оздоровчих таборах і пансіонатах. З роками не закінчується своєрідна «блокада» оздоровниці дітьми тих регіонів, які віддають перевагу використанню чорнобильських фондів для оздоровлення дітвори за місцем проживання: в Київській, Житомирській Вінницькій та інших областях. Навіть улітку не чути такого гамору дитячих голосів, як колись.

— І це попри те, що Євпаторію давно знають як унікальний дитячий лікувальний курорт світового класу. За кліматичними умовами і базою авторитетні медики порівнюють цей оберіг Криму з курортами на півночі Італії та півдні Франції, — каже Микола Васильович.

Дитячі оздоровниці курорту Євпаторія не мають жодних фінансових пільг, не забезпечені держзамовленням на лікування дітей, не отримують необхідної підтримки в роботі, — бідкається головний лікар курорту.

Раніше санаторні заклади були звільнені від податків. Навпаки, вони отримували з бюджету дотації на продукти, зарплату і розвиток. Нині санаторії — на госпрозрахунку. Їх оподаткування ведеться на рівні промислових підприємств, де випускають продукцію, хоча «продукція» санаторіїв — здоров'я нації, не є товаром. А як стрімко зростають ціни на матеріали та продукти, на воду, газ, електроенергію. Максимальне витискування податків з дитячих оздоровниць веде до ускладнень в роботі, робить їх збитковими. Це призвело до подорожчання вартості путівок, попит на них знизився. Санаторії намагаються зменшити цю вартість за свій рахунок. Приміром, рентабельність нашого, який вважають одним з кращих, базового, цілорічного, упала з 27 до 4 %, а відрахування у бюджет зросли у 6 разів. Немає коштів не те що на розвиток, на утримання оздоровниці, з'являються борги із зарплати.

Діти і дельфіни

Санаторії профспілок Євпаторії завантажені на 20—30 %, взимку вимушені закриватися. За рахунок висококваліфікованих кадрів оздоровниць поповнюються лави безробітних. Усе це ставить курортну галузь національної дитячої оздоровниці на межу банкрутства. Держава, Федерація профспілок повинні допомогти зберегти і зміцнити дитячі курортні лікувально-оздоровчі заклади, надати їм кредити, пільги в оподаткуванні, оплаті електроенергії, комунальних і медичних послуг. Це дозволить здешевити путівки і направити на оздоровлення дітей з малозабезпечених сімей, більшість з яких досі не бачили моря. Аж горить — знизити вартість квитків для тих, хто їде за путівками, упорядкувати нарешті систему розподілу путівок на місцях. І ще — невиправданими у багатьох випадках є направлення дітей-чорнобильців на оздоровлення за кордон. Саме лікарі й учені Євпаторії вперше в Україні розробили і запровадили визнані у світі методики оздоровлення і лікування дітей і вони успішно показують себе на нашому курорті. Величезні кошти, що йдуть за кордон, варто використовувати на місці, розвиваючи наші, вітчизняні, курорти. Тільки так ми зможемо підняти курортну справу, поліпшити здоров'я дітей. Головний лікар об'єднання «Євпаторіякурорт» Микола Сакун, як і його колеги, переконаний, що Національна дитяча оздоровниця зможе зберегти своє обличчя, якщо залишиться вірною своєму лікувальному профілю.

Проте вже тепер деякі санаторії перепрофілюються на пансіонати. Відразу стає менше витрат, дешевшає путівка — отже більшає шанс вижити. Але ж ідеться про виживання саме лікувального курорту як галузі. Приміром, катастрофічно зменшилися обсяги водо- і грязелікування. Відома грязелікарня «Мойнаки» працює заледве три місяці на рік. А в санаторіях намагаються рідше призначати процедури через їх дорожнечу. Не працює і найбільша в Україні водолікарня. Стало невигідно її утримувати, бо надто обтяжливі експлуатаційні витрати, що позначається на вартості процедур. Під її куполом тепер замість дітей пустують... дельфіни. Євпаторійці сумно жартують — мовляв, Національна дитяча оздоровниця може перетворитися на всеукраїнський дельфінарій. А символ Євпаторії — не самотній мудрий мешканець моря, а дельфін з хлопчиком на спині.

Рятувати курорт потрібно негайно, адже через безгрошів'я почав погіршуватися стан цілющого озера Мойнаки, на очах щезають золоті пляжі Каламітської затоки, частина оздоровниць вже позбавлена своїх головних процедурних.

Фахівці-курортологи кажуть, що євпаторійській дитячій базі варто перегрупуватися, зберігши лікувальний профіль. Перспективним бачиться створення спеціалізованих центрів, наприклад, лікування безпліддя, вібраційних хвороб, захворювання опорно-рухового апарату, дихальних, щитовидки... Досвід лікування таких хвороб у Євпаторії давно на світовому рівні. Принагідно зауважимо, що євпаторійські клінічні санаторії, наприклад, дитячий Міноборони України, що спеціалізується на лікуванні складних патологій, завантажений завжди, як то кажуть, «по зв'язку», не те що інші. Тож іти шляхом створення спеціалізованих центрів або відділень в оздоровницях — виправдано.

Віктор ХОМЕНКО.

Рятувати Євпаторію-курорт потрібно негайно

То навіщо Зленко їздив до Македонії?

Це залишається таємницею. Хоча в анонсі вчорашнього брифінгу в МЗС України повідомляли, що «...окрім іншого, буде викладено повну інформацію про перебування міністра закордонних справ України Анатолія Зленка у Македонії». Очікування виявилися марними. Тобто розмова навколо цієї теми точилася, але повною інформацією це назвати язик не повертається. Представник прес-служби Валерій Джигун зачитав декілька офіційних речень та перерахував офіційні зустрічі Анатолія Зленка. Оскільки нічого нового в цих фразах не було, журналісти спробували поповнити брак інформації за рахунок запитань. Але жодної конкретики ані про цей візит, ані про роль України у врегулюванні македонського конфлікту так і не з'явилося. Чиновник з прес-служби «не розколовся». Він залишив у таємниці і механізми «тимчасового припинення» постачань важкої зброї македонській армії, і питання контролю з нашого боку за заходами НАТО з роззброєння албанських угруповань, і розміри фінансових збитків України від, як склалося враження, одностороннього кроку. Таємницею залишилось навіть таке: брав чи ні наш міністр участь у македоно-албанських переговорах? Представник прес-служби відіслав усіх зацікавлених журналістів до... інтерв'ю Анатолія Зленка газеті «День», яке має вийти найближчим часом! Всі так зраділи...

Олег ДЕНИСОВ.

Риторичне запитання

Цікаво, навіщо журналістам взагалі ходити на брифінги до МЗС України? Щоб їм там розповідали, де і що прочитати? Мабуть, у розумінні чиновників саме це і є функцією журналіста — читати інші газети й розповідати потім своїм читачам про прочитане. Невже в цьому і полягає новий підхід у відносинах міністерства з пресою, про який так багато говорив Анатолій Зленко? Схоже, що так. Нещодавно наш кореспондент звернулася до прес-служби з проханням про інтерв'ю з керівництвом консульського управління і від в. о. начальника прес-служби Сергія Бороденкова почула: «Він днями вже давав інтерв'ю газеті «Факты и коментарии», отож чи буде етично знову його турбувати?» Оце так підходи! Головне — витончене розуміння професійних потреб журналіста. Нам всім слід зняти капелюхи...

Поліція Індонезії звинуватила сина колишнього президента Сухарто Томмі в підготовці вбивства судді, який виніс йому вирок у справі щодо корупції. Вчора затримано двох виконавців убивства, які зізналися, що застрелили суддю з пістолета, отриманого від Томмі, і взяли за виконання замовлення 10,5 тис. дол. Сам Томмі перебував у розшуку з листопада минулого року, коли почав переховуватися від арешту, що йому загрожував.

***На знімку АП:** Томмі (ліворуч) зі своїм батьком президентом Сухарто під час паломництва родини до Мекки 1997 року.*

Мовний бар'єр

У Молдові знову розпалюються мовні пристрасті. 10 років тому питання про російську мову та її місце в молдовському суспільстві започаткувало протистояння двох берегів Дністра, котре 1992 року спричинило збройний конфлікт. Лінгвістичні баталії, що точаться нині, загрожують розділити населення, але тепер його титульну націю — на молдован та румунів.

Міну вповільненої дії було закладено на початку 90-х. У прийнятій тоді конституції записано, що республіка називається Молдовою, в ній проживає молдовський народ, а державною мовою є... «молдовська (ідентична румунській)». Законодавчо підтверджена ідентичність стала сьогодні приводом для політичних спекуляцій.

Ситуація вибухнула два тижні тому, коли президент Румунії Іон Ілієску назвав республіку Молдова «другою румунською державою», в якій дві третини населення (за відрахування нацменшин) «громадяни румунського походження». Ілієску заявив, що молдовська нація виникла за велінням Сталіна, тобто не з молдовської мови, молдовського народу і молдовської держави. Позицію, висловлену Іоном Ілієску, підтвердили потім прем'єр-міністр Румунії Адріан Нестасе і голова комісії румунського сенату Георгі Присекару.

Молдовські ЗМІ, що цитують Ілієску з посиланням на агентство «Медіафан», нагадали йому про молдовсько-румунський словник, виданий ще в XIX столітті, і звернулися до свого президента із запитанням: чому влада Кишинева не відреагувала на «образливі для молдовської держави заяви»? Патріоти обурені тим, що в школах викладають «румунську мову» та «історію румун» замість молдовської мови та історії вітчизни. Рух «Про Молдова», за яким стоїть більшість населення республіки, переважно сільська провінція, докоряє двом екс-президентам країни за антинародну політику, а нову владу — за «очевидний відхід від передвиборних гасел».

Обурення молдовських патріотів примусило нарешті МЗС країни висловити протест на адресу Румунії, але це вже не врятовувало міністра закордонних справ Ніколає Черномаза від відставки.

Тим часом у Придністров'ї (що тепер має вигляд «останнього оплоту молдовенізму», бо саме молдовську мову поряд з російською та українською визнано в регіоні офіційною) уважно стежать за розвитком цих мовних баталій. Безперечно, що Тирасполь, котрий довгі роки як контраргумент на переговорах з Кишиневом посилався на можливе об'єднання Молдови з Румунією, використає й нинішню ситуацію.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Принц у боргах

Цими вихідними в столиці Брунею відбудеться аукціон з продажу предметів розкоші і особистих речей принца Джефрі, брата нинішнього правителя країни султана Хаджи Хассанала Болкіаха.

Найбільший інтерес викликають речі, що прикрашали будинок принца. Серед традиційних предметів представлено й такі, як позолочений тримач для туалетного паперу. То чому улюблений позолочений тримач принца пішов з молотка? Річ у тім, що одну з компаній, котра належала йому, було ліквідовано три роки тому після гучного судового процесу. Кредитори не без підстав дорікали принцеві, який полюбляє розкоші, за жахливі за розмірами витрати. Після ліквідації у компанії принца ще залишилася заборгованість у... 16 млрд. доларів. Принцеві вдалося домовитися з кредиторами: він поверне до Брунею кошти від продажу своєї зарубіжної власності, зокрема яхти, літака і предметів розкоші. Частина виручених від аукціону коштів піде на сплату боргу. Нині принц Джефрі мешкає в Європі, де переховується ще від одного великого судового позову, висунутого проти нього на батьківщині.

Молоде покоління обирає Європу

Поки стара гвардія політиків працює над відновленням свого міжнародного іміджу, українська молодь вже зробила свій європейський вибір і висадила перший «десант» в Європейський молодіжний парламент.

— Ми здатні і повинні вибирати, яким шляхом розвиватися нашій економіці, якою бути нашій ідеології, з ким мати партнерські відносини, — розповідає «ГУ» київська студентка Клавдія Шевелюк. — Європейський молодіжний парламент (ЄМП) був заснований в 1987 році і відтоді збирається на сесії тричі на рік у різних куточках Європи. Під час сесії робота проходить у 15 комітетах, які розглядають конкретне коло питань (соціальна політика, право, проблеми розвитку ЄС) і пишуть резолюцію за своєю темою. Головна особливість роботи в комітетах полягає в тому, що кожен член комітету представляє інтереси своєї країни, і компроміс може бути досягнутий тільки за згодою кожного члена комітету (голосування не практикується). Резолюції розглядаються на Генеральній Асамблеї. Прийняті резолюції подаються в Європарламент як ініціативні проекти від молоді Європи.

Важливу роль під час сесії відіграють семінари та лекції провідних політиків Європейського парламенту. Вони дають унікальну можливість глибинно зрозуміти діяльність європейських структур.

ЄМП — це не лише інтелектуальний, а й культурний форум. Делегація кожної країни знайомить усі інші делегації зі своїми національними традиціями: вбранням, стравами, фольклором. А євроконцерт — помітна культурна подія сесії. Наприклад, під час останньої літньої сесії в Хорватії школярка Олександра Андрусик запам'яталася всім делегаціям та гостям ЄМП чарівним голосом: вона зворушила величезний натовп молоді душевною українською піснею, проспівавши її до того ж без акомпанементу.

Взагалі на літню сесію ЄМП в Дубровник було офіційно запрошено чотирьох делегатів з України. На Генеральній Асамблеї Василь Мірошниченко з Інституту міжнародних відносин підбивав підсумки дебатів у комітеті з питань міжнародних відносин, політики та оборони, я та Олександра Андрусик (Кловський ліцей у Києві) захищали резолюції комітету культури, молоді, свободи слова, освіти щодо мовних питань у Європі.

— Чим ви займаєтесь в Україні?

— Тричі на рік проводиться всеукраїнський відбір майбутніх делегатів до ЄМП. Перший проводився у травні цього року. Більш ніж 200 дітей з різних куточків України надіслали свої твори, і лише найталановитіших було запрошено на співбесіду, яка відбулася 26 травня у Кловському ліцеї. Було відібрано 6 делегатів на наступну сесію в листопаді у Порто (Португалія).

Ведеться також активна підготовка до всеукраїнського молодіжного форуму — міні-сесії ЄМП. Організовуються тренінги та семінари про структуру, діяльність та перспективи ЄС, які готують реальне підгрунтя для розвитку прогресивних європейських ідей в Україні.

Яна СТАДІЛЬНА.

Хроніка. Факти. Події

Київ

Візит турецького міністра

Завтра в Україну з робочим візитом прибуває міністр національної оборони Турецької Республіки Сабахаттін Чакмакоглу. Під час триденного візиту, який проходитиме в Криму, передбачено зустрічі віч-на-віч з главою українського оборонного відомства генералом армії України Олександром Кузьмуком та переговори офіційних делегацій з питань, що становлять взаємний інтерес. Програмою візиту також передбачено зустрічі Сабахаттіна Чакмакоглу з представниками кримського керівництва, а також відвідання феодосійського виробничого об'єднання «Море».

Токіо

Японські жінки — чорнобильським дітям

У столиці префектури Ібаракі місті Міто Японське відділення жіночої федерації за мир у всьому світі провело благодійний захід допомоги дітям, що постраждали в результаті аварії на Чорнобильській АЕС. У місцевому Центрі суспільного добробуту було розгорнуто виставку малюнків дітей з України, фотовиставку, що розповідала про наслідки катастрофи, міжнародну допомогу в її подоланні. Проведено також благодійний продаж українських сувенірів. Звертаючись до учасників заходу, посол України Юрій Костенко висловив вдячність його організаторам.

Відень

Лукашенка не визнають?

Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) звинувачує Білорусь у порушенні міжнародних угод і вимагає допустити спостерігачів на президентські вибори. Як сказано в заяві директора Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини Жерара Студманна, «ніколи ще держава — член ОБСЄ не відмовляла у в'їзді членам місії спостерігачів ОБСЄ». «Це відверте порушення міжнародних угод, до якого вдався уряд країни», — заявив Студманн. Достовірність президентських виборів у Білорусі опиниться під питанням, коли в них не братимуть участь спостерігачі від провідних європейських міжнародних організацій, зазначив він.

Вашингтон

Клінтон продає мемуари

Колишній президент США Білл Клінтон продав авторські права на видання своїх спогадів. Точна сума не повідомляється, невідомий також і зміст книжки, яка має побачити світ приблизно за два роки. Кореспонденти припускають, що сума ця більша, аніж аванс у 8 мільйонів доларів, виплачений дружині Клінтона Хілларі за її мемуари. Глава видавництва «Альфред Кнопф», яке придбало права на публікацію спогадів Клінтона, сказав, що вони будуть відвертою оповіддю про життя колишнього лідера США.

Бразилія

Помер Амаду

У понеділок ввечері помер відомий бразильський письменник, патріарх бразильської літератури Жоржі Амаду. Він не дожив кілька днів до 89-річчя. Амаду вважався одним із «стовпів» латиноамериканського «магічного реалізму».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Фото АП.

Боротьба за енергетику: країна проти чиновників,

або Не такий страшний закон, як його «малюють»

5 липня Верховна Рада прийняла Закон «Про основи функціонування оптового ринку електроенергії в Україні». Цей документ можна вважати одним з найважливіших рішень парламенту, адже він нарешті визначив ефективні та сучасні правила діяльності електроенергетики, яку ось уже кілька років вважають «хронічно проблемною галуззю». Однак хвиля критики і протесту, що піднялася вже після прийняття закону, засвідчила: комусь вигідно збереження нинішнього становища в електроенергетиці — безвідповідальності, безкарності, ручного управління фінансовими потоками. Немає сенсу вступати в суперечки з тими «опонентами», які навчилися мати доходи з енергетичних проблем країни і тому не хочуть дивитися далі за свій гаманець. Але вважаємо за потрібне ще раз роз'яснити суть нового закону, бо від нього багато в чому залежить майбутнє не лише української енергетики, а й економіки загалом. За великим рахунком, доля цього закону визначає рівень та якість життя українських громадян через рік і через десятиліття.

У першому читанні законопроект «Про основи функціонування оптового ринку електроенергії в Україні» ухвалено ще 20 жовтня 1999 року. Водночас на розгляд Верховної Ради було винесено чотири законопроекти, але переважна більшість парламентеріїв проголосували за проект, розроблений депутатом Михайлом Павловським, бо лише цей документ передбачав цілісну систему реформування галузі, переведення економічних відносин в електроенергетиці на сучасну основу. По суті, восени 1999 року Верховна Рада закріпила концептуальні основи перетворень в електроенергетиці. Для подальшої роботи над проектом було створено робочу групу, яка за півтора року вивчила 122 поправки до законопроекту, з яких було цілковито або частково враховано 92. Законопроект надіслали до всіх структур влади, причетних до енергетичного сектора, для відгуків і пропозицій. Група ретельно працювала над кожним положенням документа, звіряючи свої висновки з думкою зарубіжних і вітчизняних фахівців та бізнесменів, консультуючись з виробниками, постачальниками і споживачами електроенергії, досліджуючи досвід інших країн. За півтора року було виявлено і максимально враховано всі можливі ризики, пов'язані із впровадженням нової системи функціонування електроенергетики. В жовтні минулого року законопроект підтримала Національна комісія регулювання електроенергетики (НКРЕ), яка рекомендувала його до подальшого розгляду Верховною Радою. Врешті-решт, про зваженість і вивіреність кожної норми нового закону можна судити з того, що за нього проголосували 308 народних депутатів (за мінімально потрібної кількості — 226), які є представниками різних політичних сил, фракцій та груп. «За» проголосували ті, хто не лише з документів, а й з реального життя своїх округів бачить, що енергетика котиться в прірву. І якщо цей рух не зупинити, то за нею може покотитися й уся країна.

Лише торік надзвичайна ситуація на енергоринку тривала загалом сто днів. Енергетики почали жартувати, що відтепер надзвичайна ситуація є нормою, а нормальна робота енергосистеми — надзвичайною подією. Хаотичні спроби стабілізувати роботу енергосистеми, що їх робить уряд, вилилися в розв'язання локальних проблем. Але ситуація в галузі тим часом погіршилася на порядок і далі погіршується у міру зношеності енергетичної інфраструктури. Всі проблеми бучімто —у браку грошей на ремонт обладнання і закупівлю палива. Однак дефіцит коштів в енергетиці останніми роками створено в тому числі й через неефективну систему управління галуззю. Сьогодні на енергоринку працює один посередник-монополіст — держпідприємство «Енергоринок», яке купує (а фактично — забирає) в електростанцій всю вироблену електроенергію, усереднює ціни і потім передає її постачальникам. Усі кошти, отримані за спожиту електроенергію, акумулюються на розрахунковому рахунку «Енергоринку», звідки, за ідеєю, мають справедливо перерозподілятися між виробниками і постачальниками електроенергії. Нині, за загальновідомої корумпованості і дефіциту обігових коштів, гроші, що їх збирають в електроенергетиці, розподіляють у «ручному режимі» — за вказівкою чиновників, які керують галуззю. А пріоритети його управління такі, що електростанції і постачальники електроенергії опиняються на «голодному пайку». Досить сказати, що на 25 червня ц. р. заборгованість енергопостачальників перед підприємством «Енергоринок» становила близько 11,8 млрд. грн., а «Енергоринок» заборгував генеруючим компаніям майже 13,4 млрд. грн. Чому виникла така різниця і куди поділися півтора мільярда гривень — спитати немає в кого. Адже чиновники працюють за давно відомим, але модернізованим принципом: «Усе навкруг централізоване — все навкруг моє». В цій непідконтрольності і безвідповідальності — коріння не лише фінансових проблем галузі. Нещодавня хвиля скандалів довкола «тіньової приватизації» енергетики (розпродаж на аукціонах власності енергокомпаній за борги) — теж яскраве свідчення хибності наявної нині системи функціонування електроенергетики. Підприємство «Енергоринок», яке заплуталося в боргах і не має власного майна, не в змозі відповідати за свої фінансові зобов'язання, а тому почало ініціювати розпродаж «енергомайна». До чого це могло б призвести, якби вчасно не зупинили цей процес, легко спрогнозувати і страшно уявити...

> *Вступаючи на посаду Прем'єр-міністра, Анатолій Кінах визнав: «Те, що ми маємо на енергоринку, — передовсім ручний режим управління фінансовими потоками, безпосередньо суперечить не лише чинному законодавству, а й інтересам держави, бюджету, учасників ринку».*

Вступаючи на посаду Прем'єр-міністра, Анатолій Кінах визнав: «Те, що ми маємо на енергоринку, — передовсім ручний режим управління фінансовими потоками, безпосередньо суперечить не лише чинному законодавству, а й інтересам держави, бюджету, учасників ринку». Справді, такий стан речей в інтересах хіба що чиновників, котрі мають можливість розподіляти на власний розсуд кошти енергоринку. А це — 15—17 млрд. грн. на рік! Тому можна зрозуміти опір людей, в яких новий закон забере такий фінансовий важіль. До речі, Мінпаливенерго та НКРЕ, які вже тепер критикують нову схему функціонування електроенергетики, під час підготовки законопроекту до останнього читання у Верховній Раді відмовилися від пропозиції співпрацювати зі спеціальною парламентською робочою групою. Вочевидь, позиція багатьох чиновників зводиться до того, щоб нічого не змінювати.

Робоча група Верховної Ради ставила перед собою інші завдання: закласти такі засади функціонування електроенергетики, які встановили б прямі зв'язки і жорстку взаємну відповідальність між виробниками і споживачами електроенергії, сприяли б розвитку здорової конкуренції й, у кінцевому підсумку, привели б до стабільної роботи електроенергетики та зменшення цін на електроенергію.

Для розв'язання цих завдань закон передбачає наступну систему відносин у сфері енергетики. Електроенергія продаватиметься-купуватиметься трьома способами. Перший — за прямими договорами між виробником та споживачем або виробником та постачальником електроенергії. При цьому в обох сторін з'являється право вибору партнера і виникає взаємна юридична відповідальність за виконання зобов'язань. Ціна на електроенергію також визначатиметься прямими домовленостями двох сторін, але верхню й нижню межу цін визначає державний орган — НКРЕ. До того ж у законі зазначено, що в загальному обсязі електроенергії, яку купують за прямими договорами, частка найдорожчої —теплової — енергії має становити не менш як 45%, а частка гідро — не більш як 10%. Цю норму закладено на найближчі два роки з огляду на баланс виробництва електроенергії на різних типах електростанцій, що склався. Запроваджене обмеження на купівлю електроенергії від ТЕС та ГЕС унеможливлює ситуацію, коли найбільші споживачі розкуплять всю "дешеву" електроенергію. З другого боку, прямі договори стимулюватимуть конкуренцію між виробниками і, відповідно, їхню зацікавленість у зменшенні собівартості електроенергії. До того ж досвід інших країн свідчить, що ціни на теплову, атомну та гідроелектроенергію різняться не так значно, як тепер в Україні.

Та електроенергія, яку не куплять за прямими договорами, реалізуватиметься Електроенергетичною асоціацією, членами якої можуть стати всі учасники енергоринку (генеруючі підприємства, постачальники та найбільші споживачі). Асоціація — неприбуткове договірне об'єднання, яке не має права отримувати кошти від продажу за її допомогою електроенергії. Ціна такої електроенергії визначатиметься за правилами, ухваленими радою директорів асоціації, і, звісно, узгоджуватиметься із НКРЕ. Розрахунково-обліковий центр асоціації надаватиме продавцям та покупцям електроенергії інформацію про розрахунки та контролюватиме їх виконання. Загалом Електроенергетична асоціація як оператор оптового ринку електроенергії координуватиме діяльність учасників енергоринку і муситиме узгоджувати баланси купівлі-продажу електроенергії з диспетчерським центром.

До речі, функції диспетчерського центру із впровадженням нової системи роботи не змінюються. Адже Закон «Про основи функціонування оптового ринку електроенергії» має врегулювати і зробити прозорими комерційні відносини між виробниками, постачальниками і споживачами електроенергії у процесі купівлі-продажу. А технічні й технологічні аспекти функціонування енергосистеми залишаються незмінними. Крім того, в законі окремо зазначено, що ринкові відносини в галузі будуватимуться в межах наявної єдиної енергосистеми країни.

Третій спосіб продажу електроенергії — через спеціальну біржу —закладено на майбутнє. Він передбачає, що за стабілізації роботи галузі виробники, постачальники і споживачі електроенергії можуть домовлятися про різні форми розрахунків — наприклад, про попередню оплату або про відстрочку оплати. Це в майбутньому дасть змогу учасникам ринку гнучкіше планувати свою фінансову та господарську діяльність.

Отже, нові правила функціонування оптового ринку електроенергії дефакто посилюють роль держави (а не окремих чиновників) в управлінні електроенергетикою, адже межі цін для кожного виду електроенергії встановлюватиме державний орган — НКРЕ, технічний бік роботи єдиної енергосистеми забезпечить диспетчерський центр, а схеми розрахунків між учасниками ринку стануть прозорі. При цьому виробники електроенергії, нарешті, отримають право розпоряджатися своїм товаром і будуть змушені зменшувати ціни до конкурентоспроможного рівня та збільшувати обсяги виробництва. З другого боку, електростанції отримають зароблені гроші і зможуть самостійно розв'язувати свої проблеми —купувати достатню кількість палива і вчасно здійснювати потрібні ремонти та модернізацію обладнання. У майбутньому це дасть змогу уникнути надзвичайних ситуацій і дефіциту електроенергії. Конкуренція приведе також до посилення відповідальності постачальників електроенергії, бо кожен з них буде зацікавлений у збереженні репутації компанії, яка стабільно працює. Права споживачів будуть захищені державою, що встановлюватиме граничні розміри цін на електроенергію. Щоправда, ринкові механізми передбачають, що за спожиту електроенергію потрібно платити, але ж ніхто не вважає за ненормальність потребу платити за куплений у магазині хліб. До того ж більшість споживачів вчасно сплачують за електроенергію, вважаючи за значно більшу проблему постійні віялові та аварійні від'єднання. А ось підприємства, що працюють «у тіні», але споживають реальну електроенергію, будуть змушені або припинити своє існування, або вийдуть «на світло». Зникне й безвідповідальність виробника і постачальника, та й держави. Споживач (зокрема й приватна особа) зможе висунути претензії за невиправдану переплату, тому що буде з кого спитати.

Якщо досі енергоринок був лише декларацією, за якою ховалося ручне управління чиновників, то з прийняттям Закону «Про основи функціонування оптового ринку електроенергії в Україні» не лише українська енергетика, а й уся економіка в цілому здобула шанс зробити величезний крок у бік системи рівноправних економічних і правових відносин між усіма, хто виробляє, транспортує, постачає і споживає електроенергію. Здорова конкуренція, яку ініціює новий закон, спроможна не лише стабілізувати роботу енергосистеми і спонукати до зменшення цін на електроенергію, а й вплинути на зростання виробництва та істотне поліпшення економічного середовища в Україні. Відмовитися від цього кроку на догоду декотрим чиновникам, які керуються суб'єктивними мотивами, було б непробачною дурницею, якщо не сказати більше.

Алла АЛЕКСАНДРОВСЬКА,
Євген МАРМАЗОВ,
члени Комітету Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

Діамантовий вік — вік досягнень

(до 75-ї річниці з дня народження голови правління Державної акціонерної страхової компанії «Укрінмедстрах», академіка Національної академії проблем людини Віталія Олексійовича Сологуба)

Сьогодні ми розмовляємо з надзвичайно цікавою людиною, імпозантним чоловіком, прекрасним фахівцем, головою правління Державної акціонерної страхової компанії «Укрінмедстрах», академіком Національної академії проблем людини — Віталієм Олексієвичем Сологубом —людиною, яка за 75 років життя та 60 років трудової діяльності багато досягла, багато встигла і має ще великі плани на майбутнє.

— Віталію Олексійовичу, ми знаємо, що за своє життя ви обіймали багато значних посад, займалися різними видами діяльності, плідно працювали на благо неньки-України. Отже, читачам було б цікаво дізнатися про ваш трудовий шлях, про найважливіші етапи вашого життя. Який період роботи ви вважаєте найбільш значним і цікавим?

— Так, мені довелося багато попрацювати. Основною ланкою мого життєвого шляху була праця на Краматорському машинобудівному заводі. Спочатку я працював токарем, технологом, потім став конструктором, начальником конструкторського бюро, начальником заводської лабораторії і, нарешті, директором заводу. Також брав активну участь у суспільно-політичній роботі на заводі.

У період війни з чотирнадцяти років працював на Іркутському металевому заводі токарем VI розряду — точив стволи далекобійних гармат та корпуси авіаційних бомб.

Після війни повернувся у Краматорськ на завод, закінчив Краматорський машинобудівний технікум та Московський заочний політехнічний інститут. Отримав спеціальність інженера-механіка. Потім на заводі захистив дисертацію та став кандидатом технічних наук. Пройшов шлях від токаря до директора заводу.

Вісім років я працював у Донецькому обкомі партії другим секретарем. Отримав три відзнаки шахтарської слави за активне будівництво нових шахт та за керівництво вугільної промисловості. Отже, тепер мені особливо боляче бачити, як закривається величезна кількість шахт.

Потім, уже в Києві на з'їзді профспілок, мене обрали головою Української Республіканської ради профспілок.

Протягом двадцяти п'яти років я був депутатом та членом Президії Верховної Ради України. З них п'ять років —заступником Голови Верховної Ради України, п'ятнадцять років — депутатом Верховної Ради СРСР. Також був членом президії ВЦРПС. Усі двадцять п'ять років був членом Політбюро ЦК КПУ та входив до складу ЦК КПРС.

У 1990 році я пішов на пенсію та працював радником у федерації профспілок. Роки, віддані профспілкам України, не минули безслідно. Я і нині підтримую тісний зв'язок з федерацією профспілок, зустрічаюся з колишніми колегами, серед яких маю чимало друзів.

Під час своєї праці я отримав багато нагород, а саме: чотири ордени Трудового Червоного Прапора, орден Жовтневої Революції, орден Дружби народів, знаки Шахтарської Слави трьох ступенів та десять медалей.

Зважаючи на велику кількість відзнак та значних посад, які я займав, Кабінет Міністрів у 1997 році запропонував мені створити і очолити нову державну страхову компанію зі страхування іноземних громадян, які приїжджають до України. Робота компанії здійснюється в тісному контакті з МЗС, Міндравом, Держкомкордоном, Держмитслужбою та Мінфіном.

Але, знаєте, як остання дитина завжди найулюбленіша, так і остання моя робота сьогодні мені здається й дуже значною, й дуже цікавою, і головне —надзвичайно потрібною для сучасної України, яка сьогодні здобуває авторитет на світовій арені. Державна акціонерна страхова компанія «Укрінмедстрах», можна сказати, — моя остання дитина.

— Віталію Олексійовичу, скажіть, будь ласка, чи має «Укрінмедстрах» якісь досягнення, про які ви могли б сказати з гордістю?

— ДАСК «Укрінмедстрах» за минулі роки закріпила за собою репутацію стабільної й надійної страхової компанії, яка постійно розвивається, якій довіряють клієнти, та з якою хочуть співпрацювати партнери.

Можу назвати деякі цифри, які промовисто кажуть самі за себе: активи компанії на 1 січня 2001 р. становили 26,4 млн. грн., за час діяльності держава отримала більш як 6,6 млн. грн. податків та більш як 3,5 млн. було перераховано до неприбуткових організацій, більш як півмільйона гривень виплачено як дивіденди на державну частку власності. Наша компанія створила майже 650 робочих місць, переважна більшість яких припадає на регіони України.

За підсумками «Страхового рейтингу—2000» газети «Бізнес», компанію визнано однією з найпрофесійніших компаній України. Минулого року компанія стала Лауреатом Міжнародного рейтингу популярності та якості товарів і послуг «Золота фортуна», цього року ми одержали «Кришталевого Лелеку» як визнання наших досягнень у галузі страхування туризму.

Такі високі оцінки не з'явилися на порожньому місці, вони є наслідком наполегливої праці та сумлінного ставлення до своєї роботи, своїх клієнтів, партнерів та всього нашого колективу.

— Якими принципами керується у своїй роботі колектив вашої компанії?

— Основними принципами роботи компанії є абсолютна надійність наших фінансових зобов'язань, високий професійний рівень наших співробітників, широкий вибір страхових програм для клієнтів (до речі, цей вибір стає дедалі ширший), а також ретельно продумана тарифна політика, яка грунтується на маркетингових і статистичних дослідженнях страхового ринку.

Безумовно, плідній праці надзвичайно допомагає співробітництво з найрізноманітнішими закладами: на сьогодні ДАСК «Укрінмедстрах» має угоди про співпрацю з майже 1000 медичних закладів різних форм власності, майже 250 станціями технічного обслуговування автомобілів, з понад 130 туристичними фірмами. І ми не зупиняємося на досягнутому, адже тільки постійний рух вперед може забезпечити перемогу.

— А як співробітники компанії встигають зорієнтуватися у такій величезній кількості партнерів?

Знаєте, сьогодні ми маємо прекрасний, можна навіть без перебільшення сказати, найкращий в Україні асистанський центр. Річ у тім, що сьогодні дуже важливо не тільки забезпечити вчасне надання медичної, юридичної, технічної чи якоїсь іншої допомоги, важливо, по-перше, скоординувати всі дії у максимально короткі строки і, по-друге, врегулювати фінансові питання, які неминуче виникають при настанні страхових випадків.

Наш асистанський центр може у найкоротший термін організувати будь-яку допомогу, допоможе врегулювати спірні чи сумнівні питання, прослідкує за належною якістю усіх видів допомоги. Асистанський центр обладнаний багатоканальним телефонним та факсимільним зв'язком, тут цілодобово чергують кваліфіковані лікарі-координатори. З гордістю хочу зауважити, що такої асистанської компанії в Україні ще просто не було. Це перша асистанська структура, яка має можливість розв'язувати увесь спектр питань, пов'язаних із допомогою застрахованим особам на тому самому високому рівні, як це узвичаєно у світовій практиці. Асистанський центр порівняно недавно виграв тендер і тепер має статус офісу-кореспондента EUROP ASSISTANCE, лідера світового асистансу з центральним офісом у Парижі. Той рівень асистансу, який сьогодні пропонує в Україні асистанський центр ДАСК «Укрінмедстрах», є тільки в розвинених країнах.

— Віталію Олексійовичу, а що ви могли б сказати про перспективи страхової справи в Україні й перспективи розвитку ДАСК «Укрінмедстрах» зокрема?

— Перспективи є, і перспективи надзвичайно широкі. Сьогодні ще не всі наші співгромадяни розуміють необхідність добровільного страхування, а видів такого страхування налічується дуже багато. Застрахувавши своє здоров'я, майно, свої транспортні засоби людина може жити набагато спокійніше: звісно, від неприємних випадковостей може вберегти й захистити тільки Всевишній, але страхова компанія може допомогти компенсувати збитки, допомогти у скруті. І це дуже важливо, коли людина знає, що вона не залишиться на самоті зі своїми проблемами.

На Заході люди вже давно широко користуються послугами страховиків. ДАСК «Укрінмедстрах» теж має прекрасні перспективи: по-перше, це дуже стабільна компанія, по-друге, ми маємо прекрасний асистанс, по-третє, ми постійно розвиваємося й пропонуємо своїм клієнтам дедалі більше страхових продуктів, і, нарешті, кожен наш співробітник завжди готовий до конструктивної розмови, завжди готовий допомогти, дати потрібну пораду чи консультацію. Мабуть, саме ці чинники й зумовлюють динамічний розвиток компанії.

— Віталію Олексійовичу, ми розмовляємо з вами напередодні ювілею: вам виповнюється 75 років, але є ще одна дата — 60 років вашої трудової діяльності. Тобто можна сказати, що у вас два ювілеї одразу. Отже, зичимо здоров'я, творчої снаги, молодого ентузіазму. 75 — це діамантовий вік, ви гідно прожили ці роки. А що могли б самі собі побажати?

Що побажати собі? Окрім здоров'я собі, хотілося б іще здоров'я своїм близьким. А також — подальшого розвитку нашій компанії, і щоб у нашій справі менше заважали і більше допомагали. І обов'язково бажаю розквіту Україні та хочу привести слова А. Ляшка, який сказав: «Наскільки є великим, непереборним бажання кожного з нас ... побачити свій народ, своїх нащадків, які щасливо живуть на рідній, процвітаючій Батьківщині!»

Ще раз вітаємо Вас, Віталію Олексійовичу, з днем народження, довгих років життя, плідної й цікавої роботи, добробуту і щастя.

З Віталієм Олексійовичем СОЛОГУБОМ розмовляла Наталія КОВАЛЬ.

Оголошення

Старими комбайнами до великого хліба

Механізатори і жнивують, і ремонтують

Репортаж

Найвлучніше сюди пасує оте банальне: «робота кипить». Вісім старенькиx «Нив», попри пізню годину (було десь близько дев'ятої вечера), старанно «прасують» поля сільгоспкооперативу «Агрофірма Матюші». Три МАЗи ледь устигали вивозити збіжжя. Трактористи також трудилися не покладаючи рук. Самосвальні причепи, у просторіччі «каламажки», вщерть набиті соломою, розвантажувалися край поля. Її цьогоріч збирають багато, як ніколи. Якщо зазвичай, пригадують працівники підприємства, на бункер намолоченого зерна виходить одна «каламажка», то нині три—чотири. Хоча солому тут також шанують. У господарстві 1890 голів ВРХ, ще 400 — у населення.

Попри те, що святкуватимуть тут, схоже, обжинки одними з перших на Київщині, а лан дає по 40 центнерів на круг — це чи не найбільше в районі, голова правління сільгоспкооперативу Леонід Новіцький, який очолює підприємство вісімнадцять років, не задоволений: «Нема врожаю такого, як я хотів. Було раніше і 50, і 60. Уся біда — оті дощі».

Картину загальної метушні дещо псують троє чоловіків, які сидять край поля. Здається — байдикують.

— Хай краще взагалі нічого не роблять,— махнув у їхній бік рукою керівник господарства. — А ми їм за це платитимемо. То два зварювальники і пожежник.

Але сидіти їм доводиться не завжди. Горіти, розповідали на полі, дякувати Богу — не горіло. Але агрегати час від часу доводиться мити. Старі комбайни нагріваються, радіатори забиваються пилом. А вчора прогнило два бункери. Тут-таки довелося і підварювати.

Наймолодшому комбайну дев'ять років, найстаршому — всі шістнадцять. Раніше таку техніку списували після восьми років експлуатації. Тепер агрофірмі вибирати не доводиться. По-перше, оновлення парку зернозбиральних машин, навіть для такого міцного господарства, —задоволення не з дешевих. По-друге, — знов та сама солома. Купиш потужного «іноземця», доведеться за ним старого «комбайна пускати», щоб її збирав. Додаткові затрати. Вітчизняним «кораблям ланів» у Матюшах також не дуже довіряють. Бригадир тракторної бригади Володимир Самусенко чув, що сусіди взяли «Славутич», так довелося повертати на завод. Не молотив. Тому, каже Леонід Антонович, братимемо такого, щоб солому збирав: «Дон» чи «Ниву».

За словами керівника господарства, комбайни в агрофірмі по ланах не розкидають. З одним полем упоралися, потім — на інше. А спеціалісти контролюють якість та поглядають, щоб до комбайнера з каністрою ніхто не йшов: «Дай пального». Та працівники, стверджують у сільгоспкооперативі, на це не кидаються. Зарплату їм платять регулярно.

За кожну намолочену тонну, розповів заступник із соціальних питань Григорій Литвин, механізатор отримує дві гривні: «П'ятсот тонн узяв — тисяча гривень в кишені». До того ж комбайнер на кожну намолочену тонну може придбати п'ять кілограмів зерна. За невисокою ціною — двісті гривень тонна, тоді як ринкова вартість тонни пшениці третього класу — 500—550 гривень. Є й інший стимул. Преміювання найкращих комбайнерів збереглося ще зі старих часів. Того дня у лідерах значився Віктор Москаленко — з початку жнив він намолотив майже 450 тонн збіжжя. Але в потилицю головному претендентові на 200-гривневу премію дихав 62-річний Василь Яременко, який працює комбайнером чверть століття. Хоча за друге і третє місця також передбачаються грошові винагороди — 150 і 100 гривень відповідно.

Техніка виходить у поле о 8-й ранку і працює до пізнього вечора. «Жнивувати цілодобово, — каже Леонід Новіцький, — нема потреби. Встигаємо. Навантаження на комбайн не надто велике — ледь перевищує 100 гектарів. До того ж уночі роса, а ми хочемо взяти зерно якісне, щоб зберігалося довго. Возимо на свій тік, очищаємо — і в засіки. Всього буде близько 4 тисяч тонн».

Продавати пшеницю у господарстві не збираються. І не лише тому, що на ринку зернових склалися невигідні, як вважають у господарстві, низькі ціни на збіжжя. В агрофірмі є свій млин, пекарня — хліб реалізують і в Матюшах, і в інших селах. А ще зерно нового врожаю піде на ферми. Господарюють у агрофірмі з розумом, тому вважають за краще пропускати збіжжя через тваринницький комплекс.

Так вигідніше...

Іван ЛАЗНЮК.
Фото автора.

Служба 01

«Червоний півень» у столичних лісопарках

З початку року в Києві сталося більш як дві тисячі пожеж, унаслідок яких загинуло 38 осіб. Зокрема, понад сто НП — у лісопарках.

Скажімо, лише на 520-гектарному Трухановому острові, що став улюбленим місцем столичних відпочивальників, вигоріло 12 га трав'янистих насаджень. І причина виникнення пожеж не лише спека. «Червоний півень» здебільшого з'являється через кинутий недопалок чи сірник. Лише протягом липня вогнеборці приїздили на Труханів острів чотири рази. Але в той час, коли вони приборкували полум'я в лісах, підпорядковані їм міські об'єкти залишалися без пожежної охорони.

До речі, за словами начальника Центру громадських зв'язків управління державної пожежної охорони Києва Олександра Музиченка, в столиці суворо заборонено розкладання вогнищ та використання відкритого вогню на природі в пожежонебезпечний період.

Наталя ЯРЕМЕНКО.
Фото Валерія СКИБИ.

Немає грошей на «алло»...

Проблема

— Деякі бюджетні установи перетворилися на переговорні пункти. Надсилаємо їм рахунки навіть за переговори з Ізраїлем, Німеччиною, Португалією, — сказав директор Житомирської дирекції ВАТ «Укртелеком» Василь Гандабура.

Так, за квартал дирекція надає послуг електрозв'язку приблизно на 19 мільйонів гривень. А заборгованість споживачів залишається 19,6 мільйона гривень. Значно дисциплінованіше почало платити населення. Скоротили свій мінус промислові підприємства. Навіть борг АПК зменшився цього року. Однак загальна дебіторська заборгованість підскочила більш як на півмільйона гривень.

Дві третини того, що винен бюджет, — то невиплачена компенсація за встановлення телефонів пільговикам та користування ними. Та й за «алло», мовлене зі службових телефонів ще в минулі роки, керівники різних рангів оплачують зі скрипом.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Свідками стали кулі

Кримінал

Спочатку був, щоправда, золотий браслет, що його на Центральному ринку Миколаєва придбав один із скупників дорогоцінних металів. Через нього вийшли на продавців — миколаївців К. і П. Провели в їхніх домівках обшук — і виявили велику кількість патронів та саморобний пістолет з глушником.

Оскільки власником браслета (встановили невдовзі) був заможний циган з Корабельного району міста, який кілька днів тому зник разом з автомобілем (про це його родичами було заявлено до міліції), то приперті до стінки К. і П. мусили зізнатися в убивстві. Розстріляного з пістолета й пограбованого чоловіка злочинці кинули в стічну канаву, його автомобіль залишили в лісосмузі.

Одним цим епізодом розслідування, однак, не завершилося. Вже два місяці правоохоронці намагалися розкрити інше, доволі резонансне вбивство. Тоді на вулиці Ворошилова в попелищі кимось підпаленого вночі приватного будинку було виявлено одразу три трупи —завідувачки одного з вугільних складів, її доньки і сина. Ще до інсценованої пожежі їх було зв'язано й убито пострілами в голови. Живим залишився тільки п'ятирічний онук господині будинку, та він жодних свідчень дати не міг. Бо спав в іншій кімнаті, прокинувся вже під час пожежі і зміг вибратися на подвір'я. Жодних слідів злочинців виявити не вдалося — їх знищив вогонь. Залишалася єдина зачіпка — кулі, що ними було вбито мешканців будинку. Тепер, після затримання К. і П., експерти й «звели до купи» оті кулі та вилучений у них саморобний пістолет. Специфічні ознаки безперечно засвідчили: так, на вулиці Ворошилова стріляли саме з цього пістолета. А невдовзі К. і П. розповіли, як вночі проникли до будинку через відкритий балкон, як зв'язали й убили його мешканців заради пограбування ними нажитого...

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Редактор номера Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311140.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець – Верховна Рада України